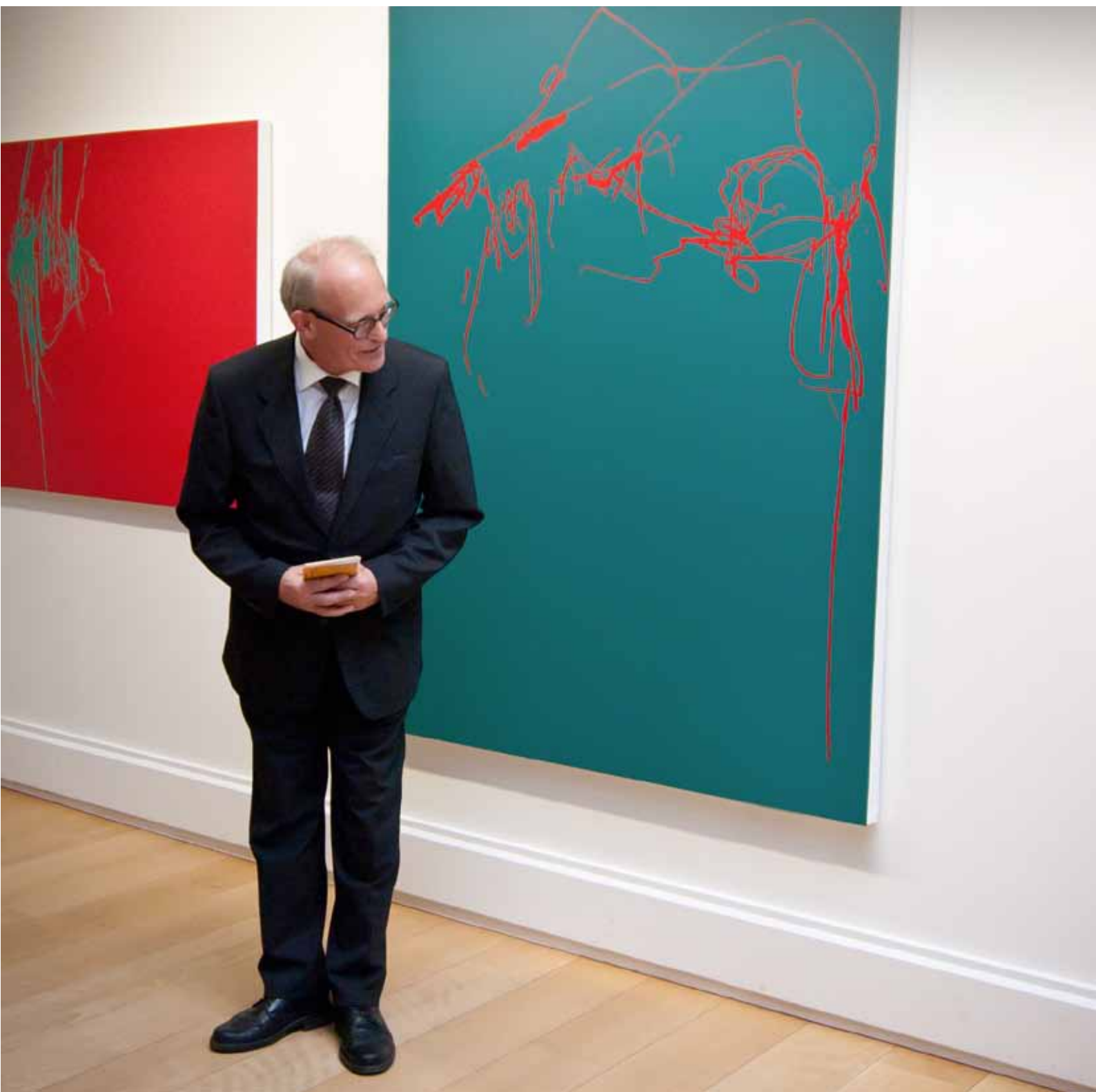

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

Årsmelding og rekneskap 2012

ÅRSMELDING 2012

Banken sitt 114. rekneskapsår

BANKÅRET

Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA har gleda av å kunna leggja fram rekneskap for 2012, banken sitt 114. rekneskapsår. Innteninga frå ordinær bankdrift er god. Banken konverterte alle IT-system helga 9. - 11. november frå EDB/EVRY til Terra/SDC, noko som belasta fjorårsresultatet med 5,5 mill. kr. i ekstra konverteringskostnader samanlikna med året før. Konverteringa var naudsynt for å kunna tilby kundane våre alle Terra sine tenester og produkt. Sjølv med desse ekstra konverteringskostnadane er resultatet godt takka vera god bankdrift. Banken gjev utbytte til aksjonærene sine, og resultatet styrker eigenkapitalen.

Investorar som har satsa pengar i verda sine rente- og aksjemarknader, har hatt eit utfordrande år. Det er faktisk tredje året på rad utan ei klar retning i aksjemarknaden, og svært mange investorar har hatt lågare avkastning på aksjar enn det som har vorte oppnådd i rentemarknaden.

Mot slutten av fjoråret har trenden i globale aksjar gått i positiv lei, men det har vore mest fokus på makromessige tilhøve med svak og skjør økonomisk vekst i verda generelt. Ein har opplevd ein usikker konjunktursituasjon, ei eurosone med for mykje gjeld, tvil rundt USA si evne til økonomisk innhenting, like eins som ein har vore uroa i høve til den økonomiske veksten i Kina.

I Europa har gjeldskrisa skapt eit tettare politisk og økonomisk samarbeid. Eurosone utvikla seg negativt fram til sommaren, med stor frykt for resesjon. Men så greip fleire sentralbankar inn med nye støttetiltak på haustparten. I tillegg fekk Den Europeiske Sentralbanken handlefridom til å kjøpa gjeld i kriseland etter trong, og det permanente krisefondet ESM kom på plass. Desse tiltaka førte til senka lånerente, og aksjemarknaden og euroen styrka seg.

I Europa er det ikkje forventta at den økonomiske attreisinga vil slå ut i vekst før mot slutten av 2013. Tyskland vil vera nøkkelen, som med ein positiv handelsbalanse har styrke til å trekkje eurolanda ut av gjeldskrisa. Den tyske forfatningsdomstolen aksepterte at landet kan ta på seg europeisk gjeld. Tyskland krev truverdig konsolidering, konkrete tiltak og strukturelle reformer for å stilla opp med pengar til landa som er verst råka av krisa. Ved vidareføring av noverande politikk i Tyskland etter valet til hausten, med ei eurosone som er over det verste og som sakte vil betra seg, er det i deira interesse å hjelpa europartnarane. Dei får nok noko hjelp frå kinesarane, som ein forventar vil vera ein stor vekstdrivar internasjonalt, og som truleg vil vri sin etterspurnad over frå råvarer til maskiner og utstyr.

I verdsøkonomien er det venta ein vekst på om lag 3,5% i 2013. Kina, saman med dei andre framveksande økonomiane Brasil, Russland, India, og Sør-Afrika vert dei store bidragsytarane. USA vil venteleg ikkje levera ein økonomisk vekst på meir enn 2%, som er under trendsnitt. Dei amerikanske politikarane har store budsjettmessige utfordringar, og det er stor spenning om gjeldstaket vert heva.

Her heime ser utsiktene positive ut for norsk økonomi i 2013. Sterk krone gjev ein del eksportørar utfordringar, medan f. eks. ordresituasjonen i verftsindustrien er god. Med ein oljepris på over 100 dollar fatet går det bra, noko som syner godt att i oljeservicenæringa. Framleis låg og minkande arbeidsløyse, låg prisvekst, låge renter og eit moderat lønsoppgjær gjev grunn til å tru at det vert eit greitt år i landet vårt med ein forventta vekst på 3%. Men det kan jo koma inn ein "gufsen" vind frå vest og sør.

VEKSELBANKEN I 2012

Banken sitt driftsresultatet for 2012 er godt. Framleis solid bankdrift med utgangspunkt i god vekst frå stabile tilhøve i banken sin nærmarknad gjer at netto renteinntekter er bokført til 70,2 mill. kr, ein auke i 2012 på 6,3 mill. kr. Andre driftsinntekter er auka med 2,8 mill. kr, medan driftskostnader og kostnadsført tap på utlån høvesvis er auka med 5,7 mill. kr og 0,5 mill. kr. Vidare er skattekostnaden redusert med 0,5 mill. kr. Resultatet for regnskapsåret er difor 3,4 mill. kr høgare enn i fjor. Styret stadfester at grunnlaget for vidare drift er til stades, og rekneskapen er gjort opp under denne føresetnaden.

Banken sin likviditet har vore god gjennom heile året. I 2012 har banken refinansiert eit forfalle obligasjonslån på 80 mill. kr med to nye. Ein obligasjon på 100 mill. kr med 2 år løpetid og ein på 50 mill. kr med 5 år løpetid. Begge låna har ei ramme på 300 mill. kr. Sertifikatgjelda til banken er 70 mill. kr, omlag uendra frå i fjor. Banken har bevisst styrka den langsiktige fundinga i tråd med signal frå styresmaktene. Banken har unytta trekkfasilitetar og kredittar på 225 mill. kr, men har førebels ikkje lånt pengar hjå andre bankar, og heller ikkje i Noregs Bank. Styret har i tråd med tilråding frå Finanstilsynet vedteke at den nye Liquidity Coverage Ratio (LCR) skal vera meir enn 100%. Ved årsskiftet rapporterer banken ein LCR på 150%.

Gode vilkår på banken sine innskot og utlån har gjeve ein auke i voluma med høvesvis 129 mill. kr og 197 mill. kr. Samla innskot frå kundar i forhold til brutto utlån held seg rundt 78%, noko banken er godt nøgd med.

Resultatet i år styrker eigenkapitalen med 15,0 mill. kr til 308,1 mill. kr.

Eigenkapitaldekninga er på 19,1% ved årsskiftet, godt over det lovmessige kravet. Det er viktig at banken aukar eigenkapitalen årleg for å halda fram med vidare vekst i den lokale marknaden. Sjå note 4.

Den samla rådveldkapitalen har auka med 6,1% til 3.377 mill. kr i 2012. Auken kjem av god vekst i utlån og innskot, og banken sitt overskot på drifta. Banken har for tida ikkje konkrete planar om aktivt å tilby tenester utanfor vårt naturlege marknadsområde.

Det har vore god aktivitet i banken gjennom heile året. Bankens satsar aktivt på å vera ein menneskeorientert bank, slik at kundar som ynskjer det lett skal ha tilgang til ein av våre rådgjevarar for råd og rettleiing, samt utføring av alle banktenester. Banken har ikkje transaksjonsgebyr på eigne kort og heller ikkje på innanlands manuell betalingsformidling.

Banken legg til rette for at kundane skal nytta dei elektroniske tenestene våre. Private og bedrifter kan utføra betalingstransaksjonar via internettportalen og mobiltelefonen. Interesse frå kundane er stor, og talet på transaksjonar aukar stadig.

Nettsida til banken er noko endra etter konvertering til Terra i november. Det er ynskjeleg å ha ei funksjonell, lett og oversiktleg side til bruk i kommunikasjonen med kundane våre. Nyhende, nye produkt, råd og vink, pressemeldingar og rekneskapsrapportering vert fortløpande lagt ut.

Ved overgangen til Terra har banken fått tilgang til ny funksjonalitet ved at kundane ved hjelp av "apps" lastar ned nettbankfunksjonalitet på eigen mobiltelefon, og såleis får "lokalbanken i lomma".

VEKSELBANKEN FULLT MEDLEM I TERRA-GRUPPEN

Ved IT-konverteringa til Terra sine system hausten 2012 fekk Vekselbanken 100% tilgang til alle tenestene og produkta Terra-Gruppen tilbyr. Dette vil styrka banken i tida framover. Ved konverteringa var det av tryggleiksgrunnar naudsynt å bytte ut alle betalingskorta med nye. I tillegg fekk kundane ein ny nettbank - som dei ikkje heilt kjende seg att i med ein gong. Den nye nettbanken har høgare tryggleikskrav enn vår gamle nettbank, ved at pålogging og stadfesting av betalingar og endringar må signerast med BankID. Dette var nytt for mange, og har ført til noko utfordringar. I tida etter konverteringa har alle medarbeidarane i banken saman med Terra-kundeservice prøvd å hjelpa dei kundane som har hatt trong for det. Det har etter kvart gått seg til, og fram i tid ligg betre løysingar. Vår nye "app", MobilBanken gjev kundane enkel og grei funksjonalitet for lett kontroll av saldo og overføring mellom eigne konti. MobilBanken vil verta utvida med ny funksjonalitet etter kvart. Vi er stolt over å kunna telja opp over 900 brukarar av "appen"

vår etter berre 2 månader. Tenesta vår BankID på mobil frigjer kundane frå kodebrikka, og gjer det mogeleg å bruka vanleg nettbank på til dømes Mac og Iesebrett utan tilgang til Java.

For eit år sidan kommenterte banksjefen kvifor styret valde Terra: "Vekselbanken går godt, men vi ynskjer å vidareutvikla vårt produkt- og tenestespekter til beste for kundane våre. Eg er trygg på at Terra vil vera ein god samarbeidspartnar. Bankens opprettheld si sjølvstendige linje, samstundes som vi får tilgang til konkurransedyktige leveransar for framtidig lønsam vekst i bygda vår". I dag er me der.

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA er aksjonær i Terra-Gruppen og med i Terra-alliansen saman med 77 andre lokalbankar. Terra-Gruppen sitt strategiske fundament er å styrka lokalbankane. 750.000 kundar, med sterk lokal forankring og verdiskaping, nyttar banktenester via 190 kontor i 105 kommunar. Både i person- og bedriftsmarknaden har desse bankane landet sin høgste kundetilfredsheit og lojalitet.

Terra-Gruppen styrkar lokalbankane gjennom leveransar av kostnadseffektive tenester og produkt som stettar bankane og kundane sin trong for løysingar. Lokalbankane oppnår stor driftsfordelar med tilgang til gode løysingar i fellesskap, der den einskilde bank sjølv er for liten. Vidare arbeider Terra-Gruppen innanfor område som kommunikasjon, marknad og merkevarebygging, og tek i vare lokalbankane sine næringspolitiske interesser gjennom dialog med relevante styresmakter.

Terra BoligKreditt AS har tilgang til den internasjonale marknaden for "Obligasjoner med fortrinnsrett" (OMF), som er ei viktig og kostnadseffektiv kjelde til finansiering av lokalbankane sitt kapitalbehov for utlån til bustadføre mål.

EIGARTILHØVE

Bankens sine vedtekter § 2-2, 3 lekk har fylgjande reglar om maksimum eigarandel:

"Ingen kan eiga meir enn 10% av aksjekapitalen i banken".

I tillegg har banken sine vedtekter §8-6 fylgjande reglar om røysterett:

"På generalforsamlinga kan ingen røysta for meir enn ein tidel av alle aksjar med røysterett eller gje fleire røyster enn ein femdel av dei røystene som er representerte på generalforsamlinga. Likt med aksjeeigarane sine eigne aksjar skal ein rekna aksjar som er eigde av personar, selskap eller andre som står i eit slikt forhold til aksjeeigaren som nemnt i finansieringsvirksomhetslova § 2-6.

I tillegg er røysteretten i generalforsamlinga avgrensa slik:

1 - 10 aksjar gjev 1 røyst
11 - 20 aksjar gjev 2 røyster
21 - 40 aksjar gjev 3 røyster
41 - 100 aksjar gjev 4 røyster
Fleire enn 100 aksjar gjev 5 røyster som er det høgste røystetal nokon kan ha."

Styret i banken held fast på strategien om at banken skal halda fram som ein sjølvstendig bank med spreidd eigarskap og sterk lokal forankring i tråd med tradisjonen i 114 år.

RESULTATREKNESKAPEN

Banken har netto rente- og kredittprovisjonsinntekter i 2012 på 70,3 mill. kr, ein auke på 6,3 mill. kr frå 2011. Rentenettoen tilsvarer 2,13% av gjennomsnittleg rådveldekapital, mot 2,12% i 2011.

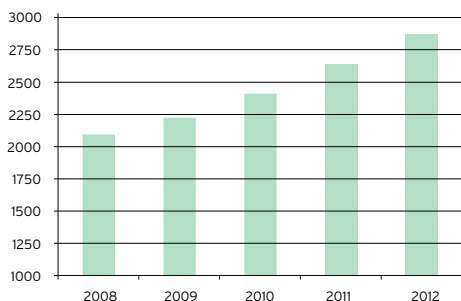
Totale renteinntekter er 146,8 mill. kr i 2012. Dette er 4,45% av gjennomsnittleg rådveldekapital. Dei totale renteutgiftene er 76,5 mill. kr, som er 2,32% av gjennomsnittleg rådveldekapital.

*Vossa Jazz-plakaten
2012, av Elin Brissmann.
Vekselbanken har saman med
Voss Kunstlag og Vossa Jazz
inngått ein treårig avtale
(2012 – 2014) om kunstnar-
stipend på kr 50.000 til årets
Vossa Jazz-kunstnar.*

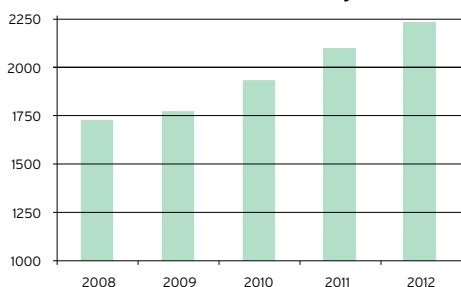
*Ein jury plukkar årleg ut ein
av avgangsstudentane ved
mastergradsstudiet på
Kunst- og Designhøgskulen
i Bergen, som i tillegg til
stipendet får i oppdrag å laga
Vossa Jazz-plakaten og å
halda ei separatutstilling
under Vossa Jazz.*

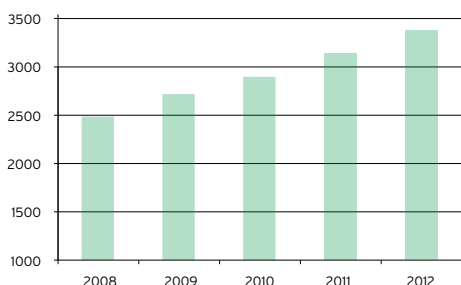
Utlånsutvikling

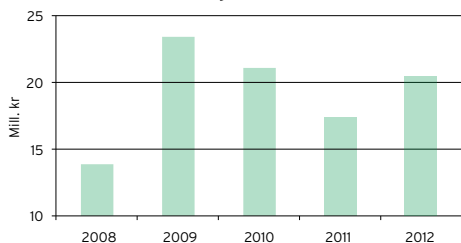
Innskotsutvikling

Utvikling i rådveldekapital

Utvikling i årsresultat

Netto provisjonsinntekter utgjør berre 2,4 mill. kr. Det kan enkelt forklarast med at banken ikkje har transaksjonsgebyr på innanlands betalingsformidling, heller ikkje for manuell girobetaling i kasse for eigne kundar. Banken sine totale gebyrinntekter er difor mindre enn gjennomsnittet for norske bankar. Vekselbanken har strategisk vald ikkje å krevja gebyr frå eigne kundar som vil nytta banken sine manuelle tenester.

Dei samla driftskostnadane syner ein auka på 5,8 mill. kr, til 46,4 mill. kr, noko som er i underkant av budsjettet for 2012. Konverteringskostnader til Terra er utgiftsført med 5,5 mill. kr. I prosent av gjennomsnittleg rådveldekapital er driftskostnadane i 2012 1,40% mot 1,34% i 2011, noko som er tilfredsstillande samanlikna med andre bankar på vår storleik.

ÅRSOVERSKOTET

Resultatet for rekneskapsåret 2012 er 20,9 mill. kr etter skattekostnad på 7,0 mill. kr.

Etter justering av finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal med verdiendring over eigenkapitalen vert totalresultatet for 2012 18,8 mill. kr.

Styret rår til at overskotet vert nytta slik:

Utbytte for 2012 (45 kr)	kr 4.275.000
Overført til annan eigenkapital	kr 14.549.626
Sum overføring og disposisjonar	<u>kr 18.824.626</u>

UTLÅN

Bedriftskundar vert klassifiserte etter inntening, eigenkapital og verdi av deponert trygd. Privatkundar vert klassifiserte etter inntening og verdi på deponert trygd. Retningslinjer for kredittgjeving krev at risiko skal prisast. Låg risiko vert prisa lågare enn høg risiko.

Dei samla utlåna til banken i 2012 har auka med 198 mill. kr til 2.849 mill. kr, eller 7,5%. Aktiviteten i bygda har halde seg godt oppe. Satsinga vår på å vera ein menneskeorientert bank med lite gebyr og høgt servicenivå har resultert i god tilgang på nye kundar.

Samla volum på kassakreditt og brukskontokreditt er auka med 36 mill. kr. Saldo på byggjelån er auka med 15 mill. kr. Volumet på nybygg, rehabilitering, påbygg og generell omvøla av bygningar har halde seg oppe. Byggjelån er dyrare enn nedbetalingslån. Kundane har i større grad ynskt nedbetalingslån i takt med framdrift i byggeprosjekta, noko banken har retta seg etter.

Nedbetalingslåna har auka med 146 mill. kr. Låna fordeler seg med om lag 79% på privat-kundemarknaden og 21% på næringsverksemdar. Sjå note 7.

NEDSKRIVINGAR PÅ UTLÅN

I 2012 bokfører banken netto tap og nedskrivningar på utlån og garantiar med 3,1 mill. kr, mot 2,5 mill. kr i 2011. Av kostnadsføringa skriv 0,8 mill. kr seg frå auke i nedskrivningar på grupper av utlån. Konstaterte tap i 2012 som tidlegare er nedskrive, utgjør 0,5 mill. kr, mot 5,1 mill. kr i 2011.

Ut i frå den risiko som ligg i engasjementa, føler styret i banken seg trygg på at nedskrivningane banken har føreteke på utlån og kredittar er tilstrekkelege. Nedskrivning for tap vert vurdert når eit engasjement er misleghalde i 30 dagar ved manglande innbetaling, eller når kunden sin økonomiske situasjon tilseier at tap kan påreknast. Når det gjeld tap på utlån og garantiar og banken sine tapsnedskrivningar viser vi til note 9.

Banken arbeider kontinuerleg med å unngå tap på utlån. Banken har gjennom året medverka til nyinvesteringar og auka aktivitet i bygda ved tildeling av nye lån, noko som kan føra til nye tap på utlån. Summen av misleghaldne og netto tapsutsette engasjement i prosent av brutto utlån er 3,0%. Vi har grunn til å forventa at tapa i 2013 vil ligga på omtrent same nivå.

INNSKOT

Veksten i innskot frå kundar har vore god, og har auka med 129 mill. kr i år til 2.232 mill. kr, eller med 6,1%. Innskota utgjør om lag 78,4% av brutto utlån, noko banken er godt nøgd med.

Av samla innskot har berre eit fåtal kundar saldo over 10 mill. kr, og av samla innskot på 2.232 mill. kr, er innskotssaldo på kundar med innskot større enn 2 mill. kr (Bankenes Sikringsfond si garantigrænse) 289 mill. kr. Dette syner at banken har særleg god spreiding på innskotsmassen, og er lite utsett for plutslege likviditetsfall. Bankens sin likviditetsindikator LCR (Liquidity Coverage Ratio) er 150%, mot anbefalt minstekrav på 100%.

Vekselbanken har eit godt rentetilbod til kundane sine. Banken ser det som ynskjeleg at dei generelle tilhøva for sparing i bank vert betra. Vi er glade for at innskotskundane har slutta opp om banken, og vi ser fram til vidare framgang i 2013. Sjå elles note 26.

VERDIPAPIR

Bankens sin portefølje av obligasjonar er etter IFRS klassifisert som "tilgjengeleg for sal, med verdiregulering over eigenkapitalen". Bokført marknadsværdi av porteføljen er 253 mill. kr, ein reduksjon med 27 mill. kr i år. I resultatet for i år er det bokført netto vinst ved sal av obligasjonar på 0,5 mill. kr, mot 2,1 mill. kr i fjor. Vidare er verdiregulering på obligasjonsporteføljen kostnadsført med 2 mill. kr over eigenkapitalen. Sjå note 21.

Banken har vore aktiv i aksjemarknaden gjennom året. Styret har gitt administrasjonen rammer for aksjeplasseringar på 0,5% av rådveldkapitalen (17 mill. kr) og for aksjefond 0,3%

tilsvarende 10 mill. kr. Ved årsskiftet var netto bokført verdi på aksjar og eigenkapitalbevis 15,8 mill. kr, og på aksjefond 6,1 mill. kr. I tillegg har banken anleggsaksjar bokført til verkeleg verdi på 38,3 mill. kr.

Hovudindeksen på Oslo Børs har styrka seg med 15,7% i løpet av 2012. Totalt vart resultatet av bokført netto utbytte, vinst og verdiendringar på verdipapir i handelsporteføljen 3,8 mill. kr, mot 0,02 mill. kr i fjor.

Sjå elles note 21 og 22 til rekneskapen.

GARANTJAR

Banken har ved årsskiftet eit samla garantiansvar på 51,3 mill. kr. Garantiar fordelt etter garantitype er spesifisert under note 30.

RISIKOSTYRING

Styret har etablert tilfredsstillande tiltak for risikostyring og fastsett rammer for risikoeksponering. Vedteken risikoprofil er moderat.

FINANSIELL RISIKO

Styret har vedteke ein låg/moderat risikoprofil for bankens sin finansielle risiko. Hovudtype av finansiell risiko ligg i ei renteendring på bankens sin obligasjonsportefølje og vesentleg kursnedgang på Oslo Børs. Endringar på verdien av samla renteberande plasseringar må haldast innanfor to prosent av den samla porteføljen ved ei endring på ein prosent i det generelle rentenivået. Alle verdipapirplasseringar vert rapporterte og gjennomgått på styremøta. Sjå note 21 til rekneskapen.

KREDITTRISIKO

Risikoen for tap på utlån og garantiar vert vurdert som moderat. Overvakinga skjer regelmessig ved gjennomgang av misleghald, overtrekk, økonomioppfølging av kundane, og utvikling av verdien på bankens sin trygd.

Næringslivsengasjement vert systematisk risikoklassifisert etter mottak av rekneskap. Bankens nyttar ein modell der hovudvekta vert lagt på kunden sin rekneskap, eigenkapital og verdi av deponert trygd. Privatengasjement vert vurdert etter gjeldsgrad i høve til samla inntekt og verdi av deponert trygd.

LIKVIDITETSRISIKO

Bankens sin likviditetsrisiko er låg. For tida utgjør innskota 78,4% av brutto utlån. Bankens har ikkje fast rente som standardvilkår, korkje på innskot eller utlån. Bankens sine verdipapirplasseringar er i det alt vesentlege vurdert som likvide og lett omsettelege.

VALUTARISIKO

Valutarisikoen til banken er berre knytt til verdiendringar på banken si kontantbeholdning av valuta. Den gjennomsnittlege beholdninga gjennom året utgjer omlag 1,0 mill. kr.

FØRETAKSSTYRING

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA sitt formål går klart fram i banken sine vedtekter.

Banken kan innanfor ramma av den lovgjeving som gjeld til kvar tid, utføra alle forretningar og tenester som det er vanleg eller naturleg at bankar utfører. Banken sitt mål er å fortsetja å vera ein sjølvstendig, frittstående og velsedd forretningsbank med hovudsete på Voss. Når det gjeld vedtektene sine reglar om største eigarpost og stemmerettsreglar viser vi til note 29. Dei sentrale organa i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA er generalforsamlinga, representantskapet, styret, revisjonsutvalet og kontrollnemnda.

Keramikkvase, av kunstnaren Gro Nesheim Øvsthus. Banken har fleire kunstverk av henne. Ho har eigen verkstad i Magasinet på Tvildemoen.

Generalforsamlinga er banken si øvste myndigheit. På møtet vert banken sitt årsrekneskap, herunder disponering av årsoverskot fastsett. Mellom aksjonærane i banken vert det vald 11 medlemmer og 6 varamedlemmer til representantskapet, 3 medlemmer og 2 varamedlemmer til kontrollnemnda og det vert vald ei valnemnd med 3 medlemmer, som førebur vala til neste ordinære generalforsamling. Godtgjersle til representantskapet sine medlemmer vert fastsett av generalforsamlinga.

I **representantskapet** er det 15 medlemmer, 11 er aksjonærvalde og 4 er valde mellom dei tilsette i banken. Representantskapet fastset retningslinjer for bankverksemda, vel medlem og varamedlem til styret, vel revisor, vel valnemnd, gjer vedtak om skiping/nedlegging av filial og avdelingskontor, fastset godtgjersle til banken sine tillitsmenn, revisor og banksjef.

Styret er på 5 medlemmer valde av representantskapet. Styret sine medlemmer er valde for 2 år, og maksimal funksjonstid er 12 år. Styret står for forvaltninga av banken og tek avgjer i dei einskilde kredittsakene. Det skal syta for tilfredsstillande organisering av verksemda til banken og herunder sjå til at bokføring og formuesforvaltning er trygt kontrollert. Styret har vedteke at banken skal ha ein moderat risikoprofil. Instruks for styrearbeidet er vedteke, likeins årleg strategidokument med måltal, retningslinjer for internkontroll, utlånsinstruks, plasseringsinstruks for verdipapir kjøpt for banken si rekning - for å nemna dei mest sentrale.

Styremedlemene er uavhengige i høve til banken si leiing, og storleiken på deira engasjement er ikkje vesentleg for banken. Styret får ikkje godtgjersle utover godkjend honorar. Honorara er ikkje resultatavhengig. Banken har ikkje noko opsjonsordning.

Styret er banken sitt **revisjonsutval**. Revisjonsutvalet skal klargjera og utdjupa sitt ansvar for rekneskapsrapportering, revisjon, intern kontroll og den samla risikostyringa.

Kontrollnemnda har 3 medlemmer valde av generalforsamlinga. Nemnda skal føra tilsyn med bankverksemda og m.a. sjå til at ho er i samsvar med lov, vedtekter og retningslinjer vedteke av representantskapet. Representantskapet vedtek instruks for nemnda sitt arbeid.

Revisor skal fylgja dei instruksane og pålegga som representantskapet måtte gje, for så vidt dei ikkje strid mot føresegner gjeve i lov eller i samsvar med lov eller mot vedtektene i banken eller god revisjonsskikk. Revisor gjev sine merknader og meldingar gjennom kontrollnemnda til representantskapet. Revisor har årleg gjennomgang med styret og kontrollnemnda om banken sitt interne kontrollarbeid. Revisor har kvartalsvise møte med revisjonsutvalet.

Banksjefen har den daglege leiinga av bankverksemda i samsvar med lovgjeving, vedtekter og dei retningslinjer og pålegg som representantskapet og styret gjev. Han har fullmakt til å avgjera alle vanlege bankforretningar, etter retningslinjer som styret dreg opp. Han skal førebu alle styresaker og pliktar å

retta seg etter dei vedtak styret har gjort, og konferera med styret i viktige saker. Instruks for banksjef vert fastsett av representantskapet og godkjend av generalforsamlinga.

Eigenkapital

Banken skal ha ein eigenkapital som er tilpassa mål, strategi og risikoprofil. For å kunna auka eigenkapitalen i takt med generell auke i verksemda, vil det vera naudsynt å nytta fleire kjelder. Eigenkapitalen skal styrkjast ved kapitalopplegg over drifta. Gjennom ein tilfredsstillande utbyttepolitikk skal tilhøva leggjast til rette for å auka eigenkapitalen gjennom nyteikningar. Opptak av ansvarleg lånekapital kan vera ei supplerande kjelde. Transaksjonar med tillitsvalde, tilsette og deira nærstående, vert ført via børser eller til siste kjende børskurs. Styret får melding om desse transaksjonane. Styret har fram til generalforsamling i 2013 fullmakt til å kjøpa inntil 1% av eigne utstedte aksjar i banken.

Etikk

Banken har utarbeidd detaljerte etiske retningslinjer. Høg etisk standard er vurdert som viktig for banken sitt omdømme.

Informasjon og kommunikasjon

På banken si internettside vert det publisert finansiell informasjon som finanskalender, kvartals- og årsrekneskap og annan relevant informasjon til aksjonærar, kundar og andre interesserte.

KUNDELOKALA

Banken har hovudkontor i Vangsgata. Lokalet er moderne og vel tilpassa for å ta hand om kundeekspedering og rådgjeving. Tilkomsten til banken er god med si plassering på torget. Parkeringsplassane bak bankbygget vart i 2012 tilrettelagd med parkometer for korttidsparkering. Me ser at dette har letta tilkomsten for kundane våre, då omlegginga har ført til større omløp på tilgjengelege plassar. Hausten 2012 føretok banken ei fullstendig utskifting av øydelagde varmekablar i fortauet utanfor banken. Fortauet har fått innlagd varmerør med vassboren varme, universell utforming for syns- og rørslehemma og er tilrettelagt for framtidig fjernvarme.

På ekspedisjonskontoret vårt i Amfisenteret i Haugamoen har trafikken dei siste åra vore fallande grunna stor auke i dei digitale tenestene. Styret i banken vedtok hausten 2012 å leggja ned drifta ved ekspedisjonskontoret før sommarferien 2013, medan minibank og nattsafetenesta som er tilgjengeleg heile døgnet vil verta oppretthalden.

Med "Banksmidja", (opphaveleg ei smidje og i siste runde galleri), har Vekselbanken eit areal som vil gjera det mogeleg å kunne utvida tenestilbodet til kundane. Medan me sjølv planlegg vidare bruk av bygget, er det inngått utleigeavtale med Voss Kunstlag fram til 1. mai 2014. For Kunstlaget sine aktivitetar er Banksmidja særskilt tenleg som utstillingslokale, kunstbutikk og konsertlokale, der publikum kan få oppleve utstillingar og andre kulturelle aktivitetar, samt kunna kjøpa kunst både frå laget sine medlemmer og andre kunstnarar.

PERSONALET

Ved utgangen av 2012 hadde banken 19 tilsette på heiltid og 5 på deltid. Banken har 22,6 årsverk. Samla lønsutgifter i 2012 utgjorde 15,2 mill. kr. Sjå note 16.

For å imøtekoma kundane sine ynskje og behov for produkt og tenester, satsar banken sterkt på kompetanseheving blant dei tilsette. Banken har 9 autoriserte finansielle rådgjevarar. 6 av desse rådgjevarane er også autorisert for sal av forsikring.

Banken har som mål at flest mogleg av våre kunderådgjevarar skal kunna handsama kunden sin trong for både utlån, forsikring og sparing. Dette meiner me er i kunden si interesse, samtidig som det vil vera motiverande for dei tilsette si faglege utvikling og deira høve til å yta kundane endå betre service.

PENSJONSORDNINGA

Pr 01.01.09 vart pensjonsordninga til dei tilsette i banken omgjort. Alle tilsette som på endringstidspunktet var under 60 år gjekk over til ei innskotsbasert pensjonsordning med maksimale satsar. Samstundes vart det ytt ein lønskompensasjon som vart berekna til å dekkja framtidig tap ved å gå over frå ytingsbasert til innskotsbasert ordning. Tilsette som ved årsskiftet 2008/2009 hadde fylt 60 år, vart ståande i gamal ytingsordning, og ordninga vart lukka for nye medlemmer.

Banken sine pensjonsordningar vert handsama i samsvar med Norsk Regnskapsstandard for Pensjonskostnader. I samsvar med standarden vert den lukka pensjonsordninga med ytingsbasert pensjon handsama som ein ytingsplan. For innskotsordninga vert løpande premie kostnadsført.

Dei tilsette i banken har tidlegare vore med i AFP-ordninga for bank- og finansnæringa. I samband med pensjonsreforma er dei tilsette i banken overført til ny felles AFP-ordning. Rekneskapsmessig vert den nye AFP-ordninga handsama som ei innskotsbasert ordning, med løpande kostnadsføring av betalt premie.

Kollektiv ytingspensjon under utbetaling vert regulert med konsumprisindeks. Alle pensjonsordningar i banken stettar krava i lov om obligatorisk tenestepensjon. Sjå note 27.

ARBEIDSMILJØET

I 2012 har banken halde fram med å betra det fysiske arbeidsmiljøet. Det er lagt vekt på at arbeidsplassar, arbeidslokala, maskinanlegg og miljøet elles skal vera så tenleg og triveleg som mogeleg for dei tilsette og for kundane våre. Det har ikkje vore registrert skader på personar eller materiell. Legeomdelt sjukefråvær har gjennom året vore 2,7% av den totale arbeidstida i banken.

Banken har i 2012 hatt ein gjennomgang av kontorarbeidsplassane med tanke på førebyggjande tiltak mot belastningsskader.

Spesialdesigna handlaga veggfat i glas med motiv av banken i midten. Kunstnar Gjertrud Karevoll. Fatet vart laga som helsing til tilsette i banken jula 2000.

I samråd med kiropraktor har banken investert i nye skjermmar til PC, "ståmatter" og "balansestolar" som i kombinasjon med eksisterande heve/senke kontorpultar betrar funksjonaliteten og det fysiske arbeidsmiljøet monaleg. Kiropraktor har gjeve gode råd om arbeidsstilling og innspel på øvingar, med individuell oppfølging og tilrettelegging. Dette arbeidet vil verta vidareført i 2013.

LIKESTILLING

Hovudavtalen mellom Finans Norge og Finansforbundet har eit eige kapittel om likestilling som banken rettar seg etter. Banken praktiserer at alle tilsette skal ha dei same moglegheitene for personleg og fagleg utvikling. Banken har 16 kvinner og 8 menn tilsett.

TRYGGINGSTILTAK

Det har også i 2012 vore gjort investeringar for å betra tryggingssystemet i banken. Tryggingstiltaka og -rutinane er vurdert som gode. Banken si verksemd forureinar ikkje det ytre miljø.

VISJON OG FORRETNINGSIDE

Vekselbanken sin visjon er å vera ein god medspelar. Banken skal tilby dei produkta og tenestene som kundane våre etter spør. Vår strategi er å vera framtidsretta med sunn vekst samstundes som me er forankra i sjølvstende, soliditet og kvalitet. Kjerneverdiane våre, Vilje, Etikk, Kompetanse, Service og Tryggleik, vert samanfatta i ordet V E K S T.

Vekselbanken skal vera det rette valet for kundar i vårt marknadsområde, som er Voss og ikringliggjande bygder, men òg vidare når dette er naturleg.

EIN GOD MEDSPELAR

I 2012, som tidlegare år, har banken støtta opp om det yrande lags- og organisasjonslivet i bygda vår. Mange idretts- og kulturanlegg er bygd og vedlikehalde med hjelp frå oss. Voss er ei god arrangørbygd, og anlegga vil koma heile bygda og tilreisande til gode i mange år framover.

Vekselbanken er og skal vera ein god medspelar for lags- og kulturlivet i bygda vår. Vår støtte og vårt engasjement strekker seg ikkje berre til dei store og prestisjetunge arrangementa. I løpet av året støttar vi dagleg store og små hendingar. Som eksempel på aktivitetar banken gjev si støtte til kan nemnast: Årleg stønad til Balkanfestivalen, Smalahovesleppet i regi av Voss Sentrum, Vossakyrkjemessa og "Opptur", eit arrangement i regi av Voss Utferdslag for ungdomsskuleelevar. I samarbeid med VossaJazz og Voss Kunstlag har banken inngått ein treårig avtale om kunststipend til årets VossaJazz-kunstnar. Banken si årlege "jolegåve" gjekk i 2012 til Voss Krisesenter. Vidare har vi blant anna gjeve stønad til kulturinnslag ved

NM på ski i 2012 i regi av Voss Sogelag, Voss Ungdomslag og Stiftinga Bergsliminne. Vi har gjeve stønad til Voss Jazzskule og til Vassvøri Sogelag, og gjennom året gjeve annonsestønad til mange små og store hendingar i bygda. Banken er medlem i Vossajazzlauget, den største sponsoren til Vossa Jazz.

Året 2012 var litt utanom det vanlege, då Voss arrangerte både NM på ski, Fjordhest NM og Landsskyttarstemne. Desse stemna er ressurskrevjande å avvikle, men heile bygda stilte opp, også banken, og via media, presse og TV kunne alle sjå at arrangementa vart særst godt gjennomført.

Banken laga eigen reklamefilm i 2012, "Kva er din draum?", som vart synt på Voss Kino gjennom heile året. Eit spennande prosjekt som gav oss ny erfaring og mange hyggelege tilbakemeldingar frå publikum.

To gonger i 2012 "flytta me ut" for å treffa kundar og publikum på ein annan måte. Banken hadde eigen stand under Ski NM i januar og under Smalahovesleppet i september. Me fokuserte på "smalltalk" og quizz-konkurranse med god premiering. Stor suksess og stort engasjement både frå dei tilsette i banken og frå publikum.

Unge utøvarar innan idrett og kultur er gode ambassadørar for Vossebygda, og set Voss på kartet både nasjonalt og internasjonalt. Me gratulerer alle med gode prestasjonar og er stolte av at bygda fostrar så mange dyktige utøvarar. Me vonar støtta vår er med på å styrka rekrutteringa.

Festivalar, idrottsarrangement og andre aktivitetar som bygda vår har vorte så kjend for, trekkjer store mengder tilreisande til Voss. Dette nyt me alle godt av, og det har mykje å seia for det lokale næringslivet. Alle dei tilreisande fører til at me kan ha eit svært godt utval på butikkane både i sentrum og ute i bygdene. Me håpar at dei lokale styresmaktene held fram med å støtta denne utviklinga, slik at Voss framleis vil vera ein god plass å bu både for lokalbefolkninga, men òg for dei mange tilreisande som tykkjer Voss er ein kjempeløst plass å vera.

UTSIKTENE FOR 2013

I bygda vil det framleis vera god aktivitet. Vangstunellen skal ferdigstillast i løpet av året. Ein kan sjå fram til nye gode trafikale løysingar på veg og bane som kjem Voss og dei tilreisande til gode. Med ny Hardangerbru vert reisetida i området monaleg korta ned. Det vil heilt klårt styrka Voss som regionsenter. Me vonar planane om ny trasse på E 16 frå Lundarosen til grensa mot Sogn vert ein snarleg realitet, slik at denne trafikkfarlege og smale vegen vert utbetra, til beste for både lokal- og gjennomgangstrafikk og dei mjuke trafikantane.

Hytte- og fritidsmarknaden er framleis i vekst, og me må vera stolte av at så mange utanbygds folk er interessert i å investera i fritidseigedom, som gjev godt arbeid og høg aktivitet i bygda vår. Tilreisande gjev positive ringverknader for bygda, forbruket held seg på eit høgt nivå, som igjen fører til auka investeringslyst blant verksemdene.

Styret meiner at Vekselbanken med si gode bankdrift og sin solide eigenkapital og med ein stabil lokalmarknad, framleis er i stand til å levera tilfredsstillande resultat framover. Banken sine finansinntekter vil verta påverka av renteutviklinga i marknaden og utviklinga på aksjebørsane rundt om. Me forventar at dagens rentenivå vil halde seg stabilt. Som fullverdig medlem i Terra-Gruppen forventar banken lågare relative kostnader på både innkjøp og finansiering, noko som vil styrka Vekselbanken framover.

Banken kjenner ikkje til faktorar etter rekneskapsåret sin utgang som er viktig for vurderinga av banken si stilling.

AVSLUTNING

Styret nyttar høvet til å takka alle kundar og aksjonærar for godt og hyggeleg samband i 2012. Styret takkar òg alle tillitsvalde for deira innsats for banken, og ikkje minst dei tilsette i banken for god innsats og godt samarbeid i 2012.

Voss, 12. februar 2013

Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

Jorunn Lødemel
Styreformann

Stig Gunnar Røthe

Ase-Karin Tennebekk

Dagfinn Gjølstein

Norvald Fretheim

Jan Arveschoug
Banksjef

RESULTATREKNESKAP

Alle tal i NOK 1 000.

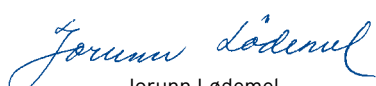
	Note	2012	2011
Renteinntekter og liknande inntekter	14	146 785	133 247
Rentekostnader og liknande kostnader	14	76 523	69 276
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		70 262	63 971
Utbytte og andre inntekter av verdipapir med variabel avkastning		2 538	2 655
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	15	4 781	5 375
Provisjonskostnader og kostnader ved banktenester		- 2 351	- 2 083
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapir som er omløpsmidlar	15	1 223	- 2 636
Andre driftsinntekter		819	819
Sum andre inntekter		7 010	4 130
Sum netto inntekter		77 272	68 101
Løn og generelle administrasjonskostnader	16	35 148	31 975
Ordinære avskrivningar	24	6 232	2 389
Andre driftskostnader	17	4 981	6 176
Sum kostnader		46 361	40 540
Resultat før tap		30 911	27 561
Tap på utlån, garantiar m.v.	9	3 062	2 469
Vinst / tap / nedskrivning på verdipapir som er anleggsmidlar		0	0
Netto tap og nedskrivning		3 062	2 469
Resultat før skatt		27 849	25 092
Skatt på ordinært resultat	18	6 992	7 661
Resultat for rekneskapsåret		20 857	17 431
Andre inntekter og kostnader			
Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal		- 2 173	139
Endring utsett skatt finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal		141	- 50
Andre inntekter og kostnader		- 2 032	89
Totalresultat		18 825	17 520

BALANSE

Alle tal i NOK 1 000	Note	31.12.12	31.12.11
EIGNELUTAR			
Kontantar og fordringar på sentralbankar		72 360	164 680
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar		118 981	26 206
Utlån til og fordringar på kundar	6, 7	2 849 305	2 651 574
- Nedskrivingar på individuelle utlån	8, 9	- 27 656	- 25 815
- Nedskrivingar på grupper av utlån	8, 9	- 17 576	- 16 756
Netto utlån og fordringar på kundar		2 804 073	2 609 003
Sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning	21	253 668	281 346
Aksjar, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning	22	60 149	50 210
Immaterielle eignelutar		20 000	0
Finansielle derivat	23	406	0
Varige driftsmidlar	24	37 770	37 705
Forskotsbetalte ikkje påløpne kostnader og opptente ikkje mottekne inntekter	25	9 671	11 642
SUM EIGNELUTAR		3 377 078	3 180 792
GJELD OG EIGENKAPITAL			
GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjonar	26	0	0
Innskot frå og gjeld til kundar	26	2 232 207	2 103 353
Gjeld ved utskriving av verdipapir	26	711 577	666 191
Finansielle derivat	23	643	501
Anna gjeld		20 016	14 906
Påløpne kostnader og mottekne ikkje opptente inntekter		11 004	8 930
Avsetjingar for påløpne kostnader og forpliktingar	18, 27	8 581	9 424
Ansvarleg lånekapital	28	85 000	84 440
Sum gjeld		3 069 028	2 887 745
EIGENKAPITAL			
<i>Innskoten eigenkapital</i>			
Aksjekapital (95 000 aksjar à kr 100,-)	29	9 500	9 500
- Eigne aksjar		- 16	- 15
Sum innskoten eigenkapital		9 484	9 485
<i>Opptent eigenkapital</i>			
Annan eigenkapital	29	298 566	283 562
Sum opptent eigenkapital		298 566	283 562
Sum eigenkapital	29	308 050	293 047
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL		3 377 078	3 180 792
Garantiar	30	51 276	34 869
Pantsetjingar		61 153	67 395

Voss, 12. februar 2013

Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

Jorunn Lødemel
Styreformann

Stig Gunnar Røthe

Ase-Karin Tennebekk

Dagfinn Gjølstein

Norvald Fretheim

Jan Arveschoug
Banksjef

NOTAR TIL REKNESKAPEN

■ Note 1 Generell informasjon

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA (Vekselbanken) er eit norsk allmennaksjeselskap notert på Oslo Børs. Vekselbanken tilbyr banktenester og forsikringsprodukt for person- og bedriftsmarknaden i Noreg, med fokus på banken sin nærmarknad på Voss og kringliggjande kommunar. Banken sitt hovudkontor har besøksadresse Vangsgata 24 på Voss.

Rekneskapen for 2012 vart godkjent av styret 12. februar 2013, og av representantskapet 27. februar 2013.

■ Note 2 Rekneskapsprinsipp

GRUNNLAG FOR UTARBEIDING AV REKNESKAPEN

Banken legg fram rekneskap i samsvar med IFRS, International Reporting Standards, som er godkjent av EU og er obligatorisk for årsrekneskap som vert lagt fram pr 31.12.2011. Tilleggskrav til noter som følgjer av lov og forskrift for norske bankar er det teke omsyn til. Rekneskapen er basert på historisk kostprinsippet med unntak av: bankbygget, finansielle eignelutar tilgjengelige for sal og finansielle eignelutar og skyldnader (medrekna derivat) vurdert til verkeleg verdi over resultatet.

SEGMENTINFORMASJON

IFRS 8 definerer segment som "virksomhetsområder hvor det foreligger egen finansiell rapportering, og hvor driftsresultatet gjennomgås av foretakets øverste beslutningstaker". Banken si verksemd vert driven frå banken sine lokal i Voss sentrum. Fordeling av utlån vert rapportert i kategoriane personmarknad og bedriftsmarknad, men det ligg ikkje føre separat finansiell rapportering ut over denne fordelinga av utlån. Banken består dermed av eit segment, og det vert difor ikkje gitt informasjon på segmentnivå.

INNETKTSFØRING

Renteinntekter vert inntektsført ved bruk av effektiv rentemetode. Dette inneberer løpande inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr. Den effektive renta vert fastsett ved diskontering av kontraktsfesta kontantstrauumar innanfor forventa løpetid. Kontantstrauumane inkluderer etableringsgebyr, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventa løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode vert nytta for balansepostar som vert vurdert til amortisert kost. For renteberande balansepostar som vert vurdert til verkeleg verdi over resultatet vert den nominelle renta løpande inntektsført, mens verdiendingar vert rekneskapsført ved periodeslutt. Renteinntekter på nedskrivne engasjement vert rekna som effektiv rente av nedskrive verdi.

Renteinntekter på finansielle instrument klassifisert som utlån er inkludert i linja for netto renteinntekter.

Gebyr og provisjonar vert resultatført etter kvart som tenesta vert ytt. Gebyr for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrauumane ved berekning av amortisert kost og vert inntektsført under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. Gebyr som vert teke i mot i samband med finansielle garantiar vert resultatført over garantiperioden. I andre driftsinntekter inngår blant anna gebyr og provisjonar knytt til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtenester. Resultatføringa skjer når tenestene vert levert.

Utbytte frå investeringar vert resultatført når utbyttet er vedteken på generalforsamlinga.

FINANSIELLE INSTRUMENT

Finansielle instrument vert klassifisert i ein av fylgjande kategoriar:

- til verkeleg verdi over resultatet
- tilgjengeleg for sal
- utlån og fordringar
- finansielle skyldnader til amortisert kost

Innrekning og frårekning

Finansielle eignelutar og skyldnader vert innrekna når banken blir part i instrumentet sine kontraktsmessige vilkår. Fyrstegongs innrekning er til verkeleg verdi, i tillegg til, for instrument som ikkje er derivat eller vert målt til verkeleg verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte knytt til anskaffinga eller utskrivninga av den finansielle eigneluten eller den finansielle skyldnaden. Etter fyrstegongs innrekning vert instrumenta målt som vist nedanfor.

Finansielle eignelutar vert frårekna når dei kontraktsmessige rettane til kontantstrauumar frå dei finansielle eignelutane går ut, eller når føretaket overfører den finansielle eigneluten i ein transaksjon der all eller tilnærma all risiko og innteningsevne knytt til eigarskap av eigneluten vert overført. Ved tilbakekjøp av eigne obligasjonar vert dei tilbakekjøpte obligasjonane frårekna med resultatføring av skilnaden mellom vederlaget og bokført beløp av tilbakekjøpt obligasjon.

Finansielle eignelutar og skyldnader til verkeleg verdi over resultatet

Finansielle eignelutar og skyldnader vert klassifisert som til verkeleg verdi over resultatet dersom dei vert halde for omsetning eller vert øyremarka til dette ved fyrstegongs innrekning. Alle finansielle eignelutar og skyldnader kan øyremerkast til verkeleg verdi over resultatet dersom:

- klassifiseringa reduserer ein mismatch i måling eller innrekning som elles ville ha oppstått som fylgje av ulike reglar for måling av eignelutar og skyldnader
- dei finansielle eignelutane inngår i ein portefølje som løpande vert målt og rapportert til verkeleg verdi

- dei har vesentlege innebygde derivat som kan måtte separerast dersom instrumentet ikkje vert rekneskapsført til verkeleg verdi over resultatet

Banken har ein investeringsportefølje med aksjar og obligasjonar som er øyremerka til verkeleg verdi ved fyrstegongs innrekning, og som løpande vert styrt og målt til verkeleg verdi. Dette er i tråd med styret sin godkjende risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på verkeleg verdi vert regelmessig rapportert til banken si leiing og styret.

Transaksjonsutgifter vert innrekna i resultatet når dei kjem til. Finansielle eignelutar til verkeleg verdi over resultatet vert målt til verkeleg verdi på rapporteringstidspunktet. Endringar i verkeleg verdi vert innrekna i resultatet.

I kategorien til verkeleg verdi over resultatet inngår klassane aksjar og andelar, og derivat.

Derivat

Derivat vert balanseført til verkeleg verdi når derivatkontrakten vert gjort, og vert seinare ført til løpande verkeleg verdi. Derivat i balansen er berre rentebytteavtaler (renteswapper). Realisert vinst/(tap) og endringar i estimerte verdier på derivat vert teke med i rekneskapsført til verkeleg verdi under "Netto vinst/(tap) på finansielle instrument" i den perioden dei oppstår.

Eit innebygd derivat vert skilt ut frå vertskontrakten og vert rekneskapsført som eit derivat viss og berre viss alle fylgjande føresetnader er oppfylt:

- Dei økonomiske kjenneteikna og den økonomiske risikoen ved det innebygde derivatet ikkje er nært relatert til dei økonomiske kjenneteikna og den økonomiske risikoen til vertskontrakten.
- Eit separat instrument med dei same vilkåra som det innebygde derivatet ville vore likt som definisjonen av eit derivat.
- Det kombinerte instrumentet (hovudkontrakt og innebygd derivat) ikkje vert målt til verkeleg verdi med endringar i verdien som vert rekna med i resultatet.

Sikringsbokføring

Vekselbanken nyttar ikkje sikringsbokføring. I staden er alle sikringsforretningar og sikra poster klassifisert som finansielle instrumenter til verkeleg verdi over resultat.

Finansielle eignelutar tilgjengelig for sal

Finansielle eignelutar tilgjengelig for sal er ikkje-derivative finansielle eignelutar som er kjøpt inn for eit anna formål enn trading, og som ved fyrstegongs innrekning vert plassert i denne kategorien, eller ikkje vert plassert i nokon anna kategori. Etter fyrstegongs innrekning vert den finansielle eigneluten i denne kategorien målt til verkeleg verdi, og vinst eller tap vert rekna med i andre resultatkomponent, med unnatak av tap ved verdifall. Når det ligg føre objektive bevis på at ein finansiell eignelut klassifisert som tilgjengeleg for sal har falle i verdi, vert verdifallet omklassifisert frå andre resultatkomponent over til resultat.

I denne kategorien inngår enkelte langsiktige og strategiske investeringar i aksjar og investeringar i renteberande obligasjonar.

Presentasjon av resultatposter knytt til finansielle eignelutar og skyldnader til verkeleg verdi

Realisert vinst/(tap) samt endringar i estimerte verdier på finansielle instrumenter til verkeleg verdi over resultatet, - inkludert utbytte, vert teke med i rekneskapsført til verkeleg verdi under "Netto vinst/(tap) på finansielle instrument" i den perioden dei oppstår. Verdiendringar på finansielle instrumenter klassifisert som tilgjengelig for sal vert ført mot "andre inntekter og kostnader". Når finansielle instrument klassifisert som tilgjengeleg for sal vert seld eller vert nedskrive, vert samla verdiregulering som er ført mot "andre inntekter og kostnader" overført til resultatet som vinst/(tap) frå investeringar i finansielle instrumenter. Utbytte på aksjar klassifisert som tilgjengelig for sal vert ført over resultatet når banken sin rett til utbytte er slått fast.

Utlån og fordringar

Utlån og fordringar er ikkje-derivative finansielle eignelutar med betalningar som er faste eller lar seg fastsetja og som ikkje er notert i ein aktivt marknad. Utlån og fordringar vert rekneskapsført til verkeleg verdi med tillegg av direkte marginale transaksjonskostnader ved fyrstegongs innrekning, og til amortisert kost etter effektiv rentemetode i etterfylgjande periodar. Ved rekning av den effektive renta vert kontantstraumane estimert og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrument vert teke med.

I periodar etter fyrste måling vert utlån verdivurdert til amortisert kost etter effektiv rentemetode i samsvar med IAS 39, som eit uttrykk for verkeleg verdi på utlånet. Om det ligg føre objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, vert låna nedskrive. Nedskrivingsbeløpet vert rekna som forskjellen mellom balanseført verdi og noverdien av estimerte framtidige kontantstraumar neddiskontert med lånet si effektive rente. Den effektive renta som vert nytta for neddiskontering vert ikkje justert i tråd med endring i lånet sin kreditrisiko og vilkår. Nedskrivning er klassifisert som tap på utlån. Renteinntekter vert resultatført etter effektiv rentemetode.

Objektive bevis for verdifall for individuelle utlån inkluderer blant anna:

- vesentlege finansielle problem hjå debitor
- betalingsmislegghald eller andre vesentlege brot på kontrakt
- innvilga utsetting med betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringar i rentesats eller i andre avtalevilkår som tek utgangspunkt i finansielle problem hjå debitor
- det vert sett på som sannsynleg at debitor vil starta opp gjeldsforhandling, anna finansiell restrukturering eller at debitor sitt bu vert teke under konkurshand-saming

Utlån som ikkje har vore gjenstand for individuelle vurderingar for verdifall, vert vurdert samla i grupper. På utlån som er individuelt vurdert utan at nedskrivning har vorte føreteke, vert òg vurdert i grupper. Gruppene er definert som utlån der risiko- og verdi er likt basert ut frå inndeling av kundane etter hovudnæringar og risikoklasse.

På grupper av utlån skriv ein ned for verdifall dersom det ligg føre objektive bevis som:

- det skjer dramatiske endringar i marknaden for ein risikoklasse der banken har grupper av utlån
- det skjer vesentlege endringar i rammevilkåra som utan tvil får praktiske konsekvensar for ei gruppe av lånekundar
- ei gruppe av låntakarar utan tvil ikkje er i stand til å følge opp naudsynnte fornyingar og investeringar
- ei gruppe av låntakarar vert utsett for hendingar som gjev varig og vesentleg reduksjon av beteningsevna (eks. hjørnesteinsbedrift med mange middelaldrande arbeidstakarar går konkurs)
- negative endringar i betalingshistorikk for låntakarane i gruppa
- nasjonale eller lokale økonomiske forhold som står i samband med misleghald av utlåna i gruppa

Finansielle skyldnader til amortisert kost

Finansielle skyldnader vert målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Der tida fram til forfall for finansielle skyldnader er relativt kort vert den nominelle renta nytta ved rekning av amortisert kost.

I kategorien finansielle skyldnader til amortisert kost inngår klassane innskot frå kundar og renteberande skyldnader som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

Måling til verkeleg verdi

Verkeleg verdi av finansielle instrument som vert omsett i aktive marknader vert fastsett ved slutten av rapporteringsperioden med omsyn til noterte marknadsprisar eller kursar frå forhandlarar av finansielle instrument, utan frådrag for transaksjonskostnader. Marknaden er aktivt der det er mogeleg å skaffa fram eksterne observerbare prisar, kursar eller renter og desse prisane representerer faktiske og hyppige transaksjonar i marknaden.

For finansielle instrumenter som ikkje vert omsett i ein aktivt marknad, vert den verkelege verdien fastsett ved hjelp av en eigna verdsettingsmetode. Slike verdsettingsmetodar omfattar bruk av nyleg føretekte transaksjonar i marknaden på "ein armlengds avstand" mellom velinformerte og friviljuge partar, om slike er tilgjengelege, ved å visa til løpande verkeleg verdi av eit anna instrument som er praktisk talt det same, berekning av diskontert kontantstraum eller andre verdsettingsmodellar. Ein analyse av verkelig verdi av finansielle instrument og ytterlegare detaljer om måling av desse vert vist i eigen note i samband med årsrekneskapen.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrument som ikkje vert målt til verkeleg verdi, vert målt til amortisert kost, og inntektene vert rekna etter instrumentet si effektive rente. Den effektive renta vert fastsett ved diskontering av kontraktsfesta kontantstraumar innanfor forventade løpetid.

Kontantstraumane inkluderer etableringsgebyr og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikkje direkte vert betalt av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventade løpetid. Amortisert kost er noverdien av slike kontantstraumar neddiskontert med den effektive renta.

Måling av finansielle garantiar

Diskonterte finansielle garantiar vert vurdert til verkeleg verdi, som ved fyrste gongs rekneskapsføring vert rekna som motteke vederlag for garantien. Ved etterfylgjande måling vert finansielle garantiar verdsett til det høgste beløp av mottatt vederlag for garantien med frådrag for eventuelle resultatførte amortiseringar og beste estimat for vederlag ved eventuell innfriing av garantien.

Overtaking av eignelutar

Eignelutar som kjem i banken si eiga i samband med oppfylging av misleghaldne og nedskrivne engasjement, vert verdsett når eigneluten vert teke over til verkeleg verdi. Slike eignelutar vert klassifisert i balansen etter sin art. Etterfylgjande verdivurdering og klassifisering av resultat effekt fylgjer prinsippa for den aktuelle balanseposten.

Valuta

Transaksjonar i utanlandsk valuta vert rekna om til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengepostar i utanlandsk valuta vert rekna om til norske kroner ved å nytte kurs på balansedagen. Ikkje-pengepostar som vert målt til historisk kurs uttrykt i utanlandsk valuta, vert rekna om til norske kroner ved å nytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikkje-pengepostar som vert målt til verkeleg verdi uttrykt i utanlandsk valuta, vert rekna om til valutakursen fastsett på balansetidspunktet. Valutakursendringar vert løpande resultatført i rekneskapsperioden.

Varige driftsmidlar

I samsvar med IFRS er det gjort ei vurdering av om eigedommane i banken er driftsmiddel til eige bruk eller investerings-eigedommar. Alle eigedommane er vurdert å være driftsmiddel til eige bruk og vert rekneskapsført i samsvar med IAS 16. Verdien på eigedommane vert sett til historisk kost med avskrivning over forventade levetid. Det er krav om at ulike element med ulik levetid vert skilt ut, og avskrive separat. Dekomponering av historiske kostprisar er i praksis ikkje mogeleg for bygningar eigd over lang tid. Me nyttar difor høvet i regelverket som gjev lov til at verkeleg verdi vert sett som ny kostpris ved implementering av IAS 16. Meirverdien ut frå denne verdsettinga er handsama som implementeringseffekt mot eigenkapitalen pr. 1/1-2010. Ved ein eventuell vesentleg verdireduksjon i marknadsverdiar vert det sett krav til at driftsmidlane skal skrivast ned, der nedskrivninga skal resultatførast. Varige driftsmidlar er i rekneskapen ført til anskaffingskost eller "ny kostpris" etter frådrag for ordinære akkumulerte avskrivningar. Ordinære avskrivningar er basert på kostpris og avskrivningane er fordelt lineært over driftsmidla sin økonomiske levetid.

Immaterielle eignelutar

Utvikling av programvare vert balanseført og klassifisert som immaterielle eignelutar dersom verdien vert vurdert som vesent-

*"Tante Bølla", digitalt trykk
på papir. Kunstnaren er
Anja Tveiterås.*

*Vekselbanken sin pris
på kr 35.000,- under
Voss Kunstlag si juryerte
portrettutstilling 2008
i Galleri Voss AS.*

leg og det er forventa at den har varig verdi. Ved utvikling av programvare vert bruk av eigne ressursar, forprosjektering, implementering og opplæring utgiftsført. Balanseført eigenutvikla programvare vert avskriv over anslått levetid. Det vert løpande vurdert om det er behov for nedskriving som fylgje av at verdien av forventa økonomiske fordel er lågare enn balanseført verdi.

Skatt

Skattekostnad er sett saman av betalbar skatt og endring i utsett skatt. Utsett skatt/skattefordel er rekna på alle skilnader mellom reknskapsmessig og skattemessig verdi på eignelutar og gjeld med unntak av:

- mellombelse skilnader knytt til aksjar som fell inn under fritaksmetoden

Utsett skattefordel er rekneskapsført når det er sannsynleg at banken vil ha tilstrekkelege skattemessige overskot i seinare periodar til å gjera seg nytte av skattefordelen. Banken fører tidlegare ikkje regnskapsført utsett skattefordel i den grad det har vorte sannsynleg at banken kan nytta seg av den utsette skattefordelen. Likeeins vil banken redusera utsett skattefordel i den grad ein ikkje lenger ser det som sannsynleg at ein kan nyttiggjera seg av den utsette skattefordelen.

Utsett skatt og utsett skattefordel vert målt etter forventa framtidig skattesats.

Utsett skatt og utsett skattefordel vert ført til nominell verdi og er klassifisert som finansielt anleggsmiddel (langiktig skyldnad) i balansen.

Betalbar skatt og utsett skatt er rekneskapsført direkte mot eigenkapitalen i den grad skattepostane relaterer seg til eigenkapitaltransaksjonar.

Pensjonsskyldnader

Pensjonsskyldnader vert rekna i samsvar med IAS 19. Økonomiske parameter lagt til grunn for utrekninga av pensjonsskyldnaden er oppdatert på balansedagen, der diskonteringsrenta er fastsett basert på marknadsrenter på balansedagen. IAS 19 opnar opp for at effekt av avvik mellom estimerte parameter og endelege parameter vert ført inn i ein "korridor". For etterfylgjande periodar vil det verta bygd opp ein ny korridor innan dei rammene rekneskapsstandarden gjev. Slike avvik i føresetnader og estimat vert målt mot det største av brutto pensjonsskyldnad og sum pensjonsmidlar. Dersom avvika er større enn 10 % av målegrunnlaget, vert differansen amortisert over gjennomsnittleg attverande oppteningstid.

Netto pensjonsskyldnad vert rekna og ført opp som langiktig gjeld i rekneskapskapen. Netto pensjonsskyldnad kjem fram som differansen mellom brutto pensjonsskyldnad som er noverdien av antatt framtidig pensjonsytting, pensjonsmidlar i forsikringsfond og pensjonspremiefond. Vidare er det i den balanseførte netto pensjonsskyldnaden korrigerert for avvik i estimat og effekt av endra vilkår. Slike avvik i estimat og vilkår vert målt mot det største av brutto pensjonsskyldnad og sum pensjonsmidlar. Pensjonskostnad for året vert ført netto i resultatrekneskapskapen under posten "Løn og generelle administrasjonskostnader".

Skyldnader/avsetjingar

Avsetjing til restrukturering vert føreteke i samsvar med IAS 37. Krav til avsetjing er at det eksisterer ein skyldnad som kjem frå tidlegare hendingar, og at det er overvekt sannsynleg at skyldnaden vil koma til oppgjær. Avsetjingar vert rekna som noverdien av forventa utbetalingar for å innfri skyldnaden. Foreslått utbytte er ikkje formelt beslutta på balansedagen, og tilfredsstiller ikkje kriteria for ein skyldnad i samsvar med IAS 37.

Utbytte

Foreslått utbytte vert bokført som ein del av eigenkapitalen fram til endeleg vedtak i banken si generalforsamling.

Betinga skyldnader og eignelutar

Betinga skyldnader er ikkje ført i årsrekneskapskapen. Det er opplyst om vesentlege betinga skyldnader med unntak av betinga skyldnader der desse er rekna som låge.

Ein betinga eignelut er ikkje ført i årsrekneskapskapen, men vert opplyst om dersom det er sannsynleg at fordelene vil tilflyta banken.

Hendingar etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapet si finansielle stilling på balansedagen er teke omsyn til i årsrekneskapskapen. Det vert opplyst om vesentlege hendingar etter balansedagen som ikkje påverkar selskapet si finansielle stilling på balansedagen, men som vil påverke selskapet si finansielle stilling i framtida.

Kontantstraumoppstilling

Kontantstraumoppstillinga er utarbeidd med utgangspunkt i brutto kontantstraumar frå operasjonelle-, investerings-, og finansieringsaktivitetar. Kontantstraumar frå operasjonelle aktivitetar er definert som løpande renter knytt til utlåns- og innskotsverksemd mot kundar, samt utbetalingar generert frå kostnader knytt til den ordinære operasjonelle verksemda. Investeringsaktivitetar er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar, - samt investeringar i driftsmidlar og eigedommar. Kontantstraumar frå utlåns- og innskotsverksemda, opptak og nedbetaling av ansvarlege lån, obligasjonsgjeld og eigenkapital er definert som finansieringsaktivitetar. Likvider omfattar kontantar og fordringar på Noregs Bank.

■ Note 3 Viktige rekneskapsestimater og skjønsmessige vurderingar

Estimat og skjønsmessige vurderingar vert løpande vurdert og er basert på historisk erfaring og andre faktorar. For rekneskapsføremål nyttar banken estimat og skjøn om framtida. Rekneskapsestimata kan avvika frå dei oppnådde resultatene, men dei er basert på beste estimat på det tidspunktet rekneskapskapen vert avslutta. Nedanfor er estimat og skjøn som i betydeleg grad kan påverke balanseført verdi av eignelutar eller skyldnader handsama.

Nedskrivningar på utlån og garantiar

Dersom objektive indikasjonar kan identifiserast, vert nedskrivning på utlån rekna som forskjellen mellom rekneskapsført verdi i balansen og forventa framtidige kontantstraumar neddiskontert med den effektive renta på lånet. Estimerte framtidige kontantstraumar vert basert på erfaringsmateriale og skjønn basert på faktiske forhold på balansedagen. Både makroøkonomiske forhold og forhold knytt til dei utsette engasjementa vert vurdert. Dei forventa kontantstraumane vert føreteke i banken, og kvaliteten av dette arbeidet påverkar verdiane som vert rekna ut.

Individuelle nedskrivningar

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vert både aktuell og forventa framtidig finansiell stilling vurdert. For engasjement innan bedriftsmarknaden vert i tillegg kunden sin marknadssituasjon, aktuell sektor og marknadsforhold generelt vurdert. Høve til rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vert også vurdert. Ei samla vurdering av desse forholda vert lagt til grunn for estimering av framtidig kontantstrøm. Kontantstrømmen vert estimert over ein periode som vert individuelt fastsett for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom denne er lik for desse kundane.

Gruppevise nedskrivningar

Ved kvart balansetidspunkt vert det rekna verdifall for engasjement som ikkje er fanga opp av individuelle vurderingar. Engasjement som er vurdert individuelt men der nedskrivningar ikkje er føreteke, vert rekna med i denne kategorien. Engasjementa vert delt inn i grupper som synes like ut frå makroøkonomisk påverknad. Forventa framtidige kontantstraumar vert estimert på bakgrunn av forventa tap og estimat for konjunktursituasjonen for kvar enkelt gruppe. Forventa tap er basert på tapserfaring innan kvar gruppe. For å rekne noverdien av forventa framtidige kontantstraumar for engasjement med gruppevise nedskrivningar, vert observert neddiskonteringsrente brukt på dei individuelt vurderte engasjementa.

Nedskrivning på finansielle instrument tilgjengeleg for sal

Banken vurderer at finansielle instrument tilgjengeleg for sal har trong for nedskrivning ved eit vesentleg eller langvarig verdifall som gjer at verkeleg verdi på instrumentet er lægre enn kostpris. Vurdering av om verdifallet er vesentleg eller langvarig baserer seg på skjønn. For å utøve dette skjønet vert mellom anna den normale volatiliteten til instrumentet vurdert. I tillegg kan ei nedskrivning være relevant når det er bevis for at investeringsobjektet sin økonomiske tilstand, bransje eller sektorforhold, endring i teknologi og operasjonelle eller finansielle kontantstraumar er svekka.

Verkeleg verdi i ikkje aktiv marknad

For å setja verkeleg verdi på finansielle instrument som ikkje er notert i ein aktiv marknad brukar banken verdsettingsteknikkar. Verdsettingsteknikkar (til dømes modellar) som vert nytta for å fastsetja verkeleg verdi, vert periodisk vurdert opp mot utvikling i verdi av liknande instrument, og gjennomførte transaksjonar i same papir. I den grad det er praktisk mogeleg vert data frå marknaden nytta, men på områder som kredittri-

Originalteikninga av banken sitt julekort, teikna av Ivar Kvåle (Knipo) i 1992.

siko, volatilitet og korrelasjonar må estimert nyttast. Endringar i føresetnader for desse faktorane kan påverka den verkelege verdien på finansielle instrument

Pensjonsskyldnader

Noverdien av pensjonsskyldnader byggjer på økonomiske og aktuarmessige føresetnader. Alle endringar i desse føresetnadane påverkar balanseført verdi for pensjonsskyldnaden og pensjonskostnaden. Diskonteringsrenta er fastsett med utgangspunkt i 10-års statsobligasjonsrente på balansedagen med eit tillegg for å ta omsyn til relevant løpetid for skyldnaden. Forventa avkastning på pensjonsmidlane vert fastsett ut frå korleis pensjonsmidlane er investert og ut frå historisk avkastning. Den gjennomsnittlege avkastninga på pensjonsmidlane har historisk vore høgare enn risikofri rente då delar av pensjonsmidlane normalt er plassert i papir med noko høgare risiko enn statsobligasjonar. Andre grunnleggjande føresetnader for pensjonsskyldnadane er årleg lønsvekst, årleg regulering av pensjonar og forventa G-regulering.

■ Note 4 Kapitalstyring og kapitaldekning

Kapitalstyring

Banken har fylgjande mål for kapitalstyringa:

- 1) Halda seg til eksterne krav til kapitaldekning fastsett av regulerande styresmakter.
- 2) Sikra banken si evne til å halda fram som ein solid frittstående bank.
- 3) Oppretthalda ein tilstrekkeleg kapitalbase for å støtte opp under utviklinga i banken si verksemd.
- 4) Oppretthalda ein tilstrekkeleg kapitalbase som sikrar at prisen på banken si eiga finansiering held seg på eit akseptabelt nivå.

Banken si kapitaldekning målt med ansvarleg kapital over samla kapitalkrav skal minst vera på 8 prosentpoeng.

Banken har frå ein vart etablert, hatt tilstrekkeleg kapitaldekning.

KAPITALDEKNING	31.12.12		31.12.11	
	Bereknings- grunnlag	Kapital- krav	Bereknings- grunnlag	Kapital- krav
Alle tal i NOK 1.000				
Lokale og regionale styresmakter	0	0	516	41
Institusjonar	68 004	5 440	65 217	5 217
Føretak	325 886	26 071	579 288	46 343
Pantsikring i bustad og fritidseigedom	1 136 304	90 904	766 336	61 307
Forfalne engasjement	18 292	1 463	66 539	5 323
Obligasjonar med fortrinnsrett	5 532	443	10 998	880
Andelar i verdipapirfond	6 070	486	7 445	596
Andre engasjement	189 723	15 178	316 692	25 335
Sum kredittrisiko	1 749 811	139 985	1 813 031	145 042
Operasjonell risiko	133 037	10 643	126 838	10 147
Frådrag for gruppevisse nedsrivingar	- 17 576	- 1 406	- 16 756	- 1 340
Frådrag for ansvarleg kapital i andre finansinstitusjonar	0	0	0	0
Samla kapitalkrav	1 865 272	149 222	1 923 113	153 849
Innbetalt aksjekapital	9 500		9 500	
- egne aksjar	- 15		- 15	
Annan egenkapital	274 245		257 657	
Fondsobligasjonar	35 000		34 440	
- immaterielle eignelutar / utsett skattefordel	- 20 000		0	
Frådrag for ansvarleg kapital i andre finansinstitusjonar	0		0	
Sum kjernekapital	298 730	16,02%	301 582	15,68%
Fond for urealiserte verdiendringar	9 195		9 914	
Innbetalt tidsavgrensa ansvarleg kapital	50 000		50 000	
Frådrag for ansvarleg kapital i andre finansinstitusjonar	0		0	
Sum tilleggskapital	59 195	3,17%	59 914	3,12%
Sum ansvarleg kapital	357 925	19,19%	361 496	18,80%

■ Note 5 Risikostyring

Risikostyring

Banken sine forretningsaktivitetar fører til at verksemda er eksponert for ei rekke finansielle risiki. Banken si målsetting er å oppnå ein balanse mellom avkastning og risiko, og å minimalisera potensielle negative verknader på banken sitt finansielle resultat.

Banken si finansielle risikostyring er etablert for å identifisera og analysera desse risiki, samt å etablera passande risikorammer og -kontrollar, og å overvåka at reglane vert haldne gjennom bruk av pålitelege og oppdaterte informasjonssystem. Banken vurderer jamnleg dei etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikra at endringar i produkt og marknad vert reflektert i risikorammene.

Ansvar for banken si risikostyring og kontroll er delt mellom banken sitt styre og leiinga. Styret vedtek banken sine mål og rammestruktur innanfor alle risikiområder, herunder retningslinjer for styring av risiko.

Banksjef har ansvaret for den samla risikostyringa i banken. Alle vedtak knytt til risiko og risikostyring vert normalt fatta av banksjef i samråd med øvrige medlemmer i banken si leiing.

Ass. banksjef har ansvar for utvikling av modellar og rammeverk for styring og kontroll i banken.

Alle leiarar i banken har ansvar for å styre risiko og sikra god intern kontroll innanfor eige område i tråd med banken sin vedtekne risikoprofil.

Kredittrisiko

Banken tek kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføra banken eit tap ved ikkje å gjere opp banken sitt tilgodehavande. Kreditteksponering er primært knytt til uteståande lån og gjeldspapir. Det er også kredittrisiko knytt til "off-balance" finansielle instrument som lånetilsagn og derivat.

Sjå note 6-9 for vurdering av kredittrisiko.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikkje er i stand til å innfri sine plikter ved forfall, samt risikoen for at banken ikkje klarer å møta sine likviditetsplikter utan at kostnaden vert dramatisk auka. I eit breiare perspektiv inneheld likviditetsrisiko også risiko for at banken ikkje er i stand til å finansiera auke i eignelutar etter kvart som trongen for refinansiering aukar.

Sjå note 10 for vurdering av likviditetsrisiko.

Marknadsrisiko

Banken er eksponert for marknadsrisiko, som er risikoen for at verkeleg verdi av framtidige kontantstraumar knytt til finansielle instrument vil verta endra p.g.a. endringar

i marknadsprisar. Marknadsrisiko er knytt til opne posisjonar i rente-, valuta og aksjeprodukt som er eksponert mot endra marknadsprisar i volatiliteten i prisar som rentesatsar, kredittspreader, valutakursar og aksjeprisar.

Sjå note 11 - 14 for vurdering av marknadsrisiko.

Operasjonell risiko

Risikoen for tap som skuldast dårlege eller feil i prosessar og system, feil som tilsette gjer, eller eksterne hendingar.

Forretningsrisiko

Risiko for tap på grunn av endringar i eksterne forhold som marknadssituasjon eller reguleringar frå styresmaktene.

Risikoen inkluderer òg omdømmerisiko.

*Kløvhest laga av
Sjur Mørkve. Gåve frå
Vossestrand Sparebank til
Vekselbanken sitt 75-års
jubileum i 1974.*

■ Note 6 Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovudsak knytt til banken sin utlånsportefølje, men også knytt til banken si beholdning av obligasjonar. Banken si maksimale eksponering for kredittrisiko framgår av tabellen under.

Banken si maksimale eksponering for kredittrisiko på låneengasjement	2012	2011
Bokført verdi utlån (netto etter tapsavsetjingar)	2 804 073	2 609 003
Garantiar	51 276	34 869
Unytta kredittrammer	122 769	112 634
Maksimal eksponering for kredittrisiko	2 978 118	2 756 506
Utlån til og fordringar på kundar		
Kasse- /drifts- og brukskredittar	87 061	51 213
Byggjelån	60 335	45 197
Nedbetalingslån	2 701 909	2 555 164
Sum utlån før individuelle og gruppevise nedskrivningar	2 849 305	2 651 574
Individuelle nedskrivningar på utlån, kredittar og garantiar	- 27 656	- 25 815
Gruppevise nedskrivningar	- 17 576	- 16 756
Sum netto utlån og fordringar på kundar	2 804 073	2 609 003
Garantiar		
Betalingsgarantiar	18 782	18 507
Kontraktsgarantiar	27 118	10 155
Lånegarantiar	0	0
Anna garantiansvar	5 376	6 207
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond	0	0
Sum garantiar	51 276	34 869

Kunstverk av Sveinung Iversen. Gåve frå Voss Kommune til banken sitt 100-års jubileum i 1999.

MÅLING AV KREDITTRISIKO FOR UTLÅNSPORTEFØLJEN

Næringskundar

Alle næringskundar med engasjement over 1 mill. kr vert risikoklassifisert. Klassifisering av næringskundar skjer på grunnlag av kunden si økonomiske stilling og verdi av trygd i depot. Klassifisering av økonomisk stilling skjer på grunnlag av utrekna nøkkeltal for likviditet/soliditet og rentabilitet, som tel 50% kvar.

Personkundar

Alle personkundar med engasjement over kr 750.000 vert risikoklassifisert. Risikoklassifisering skjer etter belåningsgrad og verdi av trygd i depot.

Prising av risiko

Låg risiko vert prisa lågare enn høg risiko. Dette gjeld begge kundegrupper.

Forskyvingar mellom risikogrupper gjennom året

Det har berre vore uvesentlege forskyvingar mellom risikogrupper i året.

Forventa tap i høve til forventa renteinntekter

Dei forventa årlege renteinntektene vil for kvar risikoklasse overstiga dei forventa tapa.

Utlån fordelt på risikogrupper

NÆRINGSKUNDAR 2012

Risikoklasse	Kl.	Brutto utlån	Garantiar	Individuelle nedskrivningar
Låg risiko	A	94 417	14 203	0
Middels risiko	B	311 642	15 729	5 971
Høg risiko	C	79 297	18 036	16 143
Ikkje klassifisert		117 469	1 708	0
Amortiseringseffekt nedskrivningar		0	0	0
Sum		602 825	49 676	22 114

NÆRINGSKUNDAR 2011

Risikoklasse	Kl.	Brutto utlån	Garantiar	Individuelle nedskrivningar
Låg risiko	A	156 440	12 595	0
Middels risiko	B	314 193	9 440	3 312
Høg risiko	C	68 500	7 001	17 390
Ikkje klassifisert		48 485	4 807	0
Amortiseringseffekt nedskrivningar		0	0	- 651
Sum		587 618	33 843	20 051

PRIVATKUNDAR 2012

Risikoklasse	Kl.	Brutto utlån	Garantiar	Individuelle nedskrivningar
Låg risiko	A	810 591	440	0
Middels risiko	B	1 150 586	687	2 218
Høg risiko	C	124 195	14	3 324
Ikkje klassifisert		161 108	459	0
Amortiseringseffekt nedskrivningar		0	0	0
Sum		2 246 480	1 600	5 542

PRIVATKUNDAR 2011

Risikoklasse	Kl.	Brutto utlån	Garantiar	Individuelle nedskrivningar
Låg risiko	A	638 657	350	0
Middels risiko	B	1 027 367	132	202
Høg risiko	C	84 998	117	4 085
Ikkje klassifisert		312 934	427	1 819
Amortiseringseffekt nedskrivningar		0	0	- 342
Sum		2 063 956	1 026	5 764

*"Lakselorden".
Bronseskulptur av Brynjulv Bergslien.*

■ Note 7 Utlån og garantiar fordelt på marknader

	Brutto utlån 2012	Brutto utlån 2011	Garantiar 2012	Garantiar 2011
Voss og omland	2 004 128	1 905 669	49 095	34 869
Resten av landet	845 177	745 905	2 181	0
Sum	2 849 305	2 651 574	51 276	34 869

UTLÅN, GARANTIAK OG MISLEGHALDNE ENGASJEMENT FORDELT PÅ NÆRINGS- OG PRIVATKUNDAR

	Nærings- kunder 2012	Nærings- kunder 2011	Privat kunder 2012	Privat kunder 2011
Brutto utlån	602 825	587 618	2 246 480	2 063 956
Garantiar	49 676	33 843	1 600	1 026
Misleghaldne engasjement	14 626	1 914	22 712	25 614
Unyttta kassakreditt og liknande	76 839	75 782	45 930	36 852
Tapsutsette engasjement	64 785	54 827	11 120	7 889
Individuelle nedskrivningar	22 114	20 051	5 542	5 764

UTLÅN FORDELT PÅ NÆRINGAR

	2012	2011
Jord- og skogbruk	24 460	42 747
Industri og bergverksdrift	22 381	22 766
Kraft- og vannforsyning, bygg og anlegg	85 171	94 275
Varehandel, hotell og restaurant	87 956	62 289
Transport og kommunikasjon	17 558	26 332
Forretningsmessig tenesteyting og eigedomsdrift	255 661	254 590
Tenesteytande næringer elles	109 638	84 619
Sum brutto utlån næring	602 825	587 618

*Originalteikning av banken sitt "visitt-/helsingskort"
teikna av Ivar Kvåle, (Knipo) i 1995.*

■ Note 8 Totalt misleghaldne og andre tapsmerka engasjement

Fordelt etter sektor/næring	Brutto nedskrivne engasjement		Individuelle nedskrivningar		Netto nedskrivne engasjement	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Personmarknad	36 520	31 400	5 543	5 478	30 977	25 922
Primærnæring	18 745	18 763	9 750	5 247	8 995	13 516
Kraftforsyning/ bygg og anlegg	16 439	23 494	5 019	11 868	11 420	11 626
Varehandel/ restaurant og hotell	1 913	3 630	494	968	1 419	2 662
Forretningsmessige tenesteyting/eiegedomsdrift	39 626	12 939	6 850	2 254	32 776	10 685
Tenesteytande næringar elles	0	18	0	0	0	18
Sum	113 243	90 244	27 656	25 815	85 587	64 429

	2012	2011	2010	2009	2008
Brutto misleghaldne lån	37 338	27 528	23 581	27 031	7 023
Individuelle nedskrivningar	5 455	3 285	7 229	5 473	246
Netto misleghaldne lån	31 883	24 243	16 352	21 558	6 777
Andre tapsmerka engasjement	75 905	62 716	78 420	73 308	95 168
Individuelle nedskrivningar	22 201	22 530	23 199	24 511	29 082
Netto tapsutsette ikkje misleghaldne lån	53 704	40 186	55 221	48 797	66 086
Netto tapsutsette engasjement	85 587	64 429	71 573	70 355	72 863

Aldersfordeling på misleghaldne engasjement

	2012	2011
30 - 90 dagar	12 832	2 713
91 - 180 dagar	1 164	5 092
181 - 360 dagar	9 220	5 403
over 360 dagar	14 122	14 320
Sum	37 338	27 528

■ Note 9 Nedskrivningar og tap på utlån og garantiar

INDIVIDUELLE OG GRUPPEVISE NEDSKRIVNINGAR PÅ UTLÅN TIL OG FORDRINGAR PÅ KUNDAR

Individuelle nedskrivningar	2012	2011
Individuelle nedskrivningar pr. 01.01	25 815	30 428
Konstaterte tap i perioden der det tidlegare er føreteke individuelle nedskrivningar	- 480	- 5 119
Endring individuelle nedskrivningar i perioden	- 8 099	2 228
Nye individuelle nedskrivningar i perioden	10 062	1 326
Tilbakeføring av individuelle nedskrivningar i perioden	- 636	- 2 055
Endring amortiseringseffekt på individuelle nedskrivningar	994	- 993
Individuelle nedskrivningar pr. 31.12	27 656	25 815

Det er ikkje føreteke individuelle nedskrivningar på utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar eller på garantiansvar.

Gruppevise nedskrivningar	2012	2011
Gruppevise nedskrivningar pr. 01.01	16 756	14 006
Endring i gruppevise nedskrivningar i perioden	820	2 750
Gruppevise nedskrivningar pr. 31.12	17 576	16 756

Påløpne, ikkje inntektsførte renter	2012	2011
Påløpne, ikkje inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 01.01	896	2 375
Inntektsføring av tidlegare periodar sine renter på utlån	- 896	- 2 239
Påløpne, ikkje inntektsførte renter på utlån som har gått ut av balansen	0	0
Perioden sine påløpne, ikkje inntektsførte renter på utlån som er identifisert som tapsutsett	0	760
Påløpne, ikkje inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 31.12	0	896

Rekneskapsført tap på utlån	2012	2011
Endring i individuelle nedskrivningar	1 790	- 4 518
Amortiseringseffekt individuelle nedskrivningar	0	- 130
Endring i gruppevise nedskrivningar	820	2 750
Konstaterte tap som det tidlegare år er nedskrive for	480	5 119
Konstaterte tap i år som det tidlegare ikkje er nedskrive på	41	2
Inngang på tidlegare års avskrivne tap	- 69	- 754
Sum tap på utlån og garantiar	3 062	2 469

Sum tap gjeld tap på utlån til kundar.

Forventa nivå på tap dei neste 2 åra

Banken sin kredittrisiko vert overvaka gjennom rapport over misleghaldne engasjement og jamnleg gjennomgang og vurdering av risikoklassifisering. Tapsutsette engasjement vert ekstra overvaka.

Når det gjeld framtidige tap i banken sin næringsportefølje forventar vi eit tapsnivå på linje med bokført tap i år. For privatmarknaden er situasjonen den same. Av konstaterte tap i år på 0,5 mill. kr skriv alt seg frå privatmarknaden. Brutto utlån fordelt på risikogrupperne utgjer 21,21% for næringskundar og 78,89% for privatkundar.

Storparten av tapsnedskrivningane som er gjort, gjeld tapsnedskrivningar i risikoklasse C, dvs. høg risiko.

■ Note 10 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i ein gitt situasjon ikkje er i stand til å refinansiera seg i tilstrekkeleg grad til at banken kan møte sine forpliktingar. Det er i hovudsak 3 tilhøve som har innverknad på likviditetsrisiko;

- 1) balansestruktur: Banken har liten skilnad i omløpsfart og bindingstid på aktiva og passiva, og har såleis eit lågt refinansieringsbehov.
- 2) likviditeten i marknaden: Denne er vurdert til god.
- 3) kredittverdigheit: Kredittverdigheit kjem til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige element i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på same nivå som bankar ein kan samanlikna seg med.

Avtalt løpetid for hovudpostar i balansen	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Utan løpetid	Totalt
Kontantar og fordringar på sentralbankar	0	0	0	0	0	72 360	72 360
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	118 981	0	0	0	0	0	118 981
Utlån til og fordringar på kundar	63 350	30 786	153 239	676 891	1 925 039	0	2 849 305
- tapsnedskrivningar	0	0	0	0	0	- 45 232	- 45 232
Obligasjonar, sertifikat og liknande	0	0	17 466	188 670	47 532	0	253 668
Øvrige eignelutar	0	0	0	0	0	127 996	127 996
Sum eignelutar	182 331	30 786	170 705	865 561	1 972 571	155 124	3 377 078
Innskot frå og gjeld til kundar	2 232 207	0	0	0	0	0	2 232 207
Obligasjonsgjeld	0	67 000	180 000	464 577	0	0	711 577
Øvrig gjeld	0	0	0	0	0	40 244	40 244
Ansvarleg lånekapital	0	0	0	0	85 000	0	85 000
Eigenkapital	0	0	0	0	0	308 050	308 050
Sum gjeld og eigenkapital	2 232 207	67 000	180 000	464 577	85 000	348 294	3 377 078
Netto likviditetseksposering på balansepostar	2 049 876	36 214	9 295	-400 984	-1 887 571	193 170	0

■ Note 11 Valutarisiko

Banken har kun ein mindre kontantbeholdning på 1,9 mill. kr i samband med kjøp og sal av reisevaluta, og har elles ingen aktiva- eller passivapostar i utanlandsk valuta pr. 31.12.

■ Note 12 Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som kjem ved endringar i verdien på obligasjonar og eigenkapitalpapir som banken har investert i. Banken har etablert rammer forsertifikat og investeringar. Investeringar ut over ramma skal godkjennast av banken sitt styre.

■ Note 13 Finansielle derivat

Banken sine utlån og finansiering er i all hovudsak i flytande rente. Dette fører til ei avgrensa eksponering mot endringar i marknadsrente. For engasjement inngått i fast rente brukar banken finansielle derivat til å balansera banken sin renterisiko.

■ Note 14 Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

	2012	2011
Renter og liknande inntekter av utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	1 475	2 375
Renter og liknande inntekter av utlån til og fordringar på kundar	129 868	113 637
Renter og liknande inntekter av sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir	15 442	17 235
Sum renteinntekter og liknande inntekter	146 785	133 247
Renter og liknande kostnader på gjeld til kredittinstitusjonar	578	617
Renter og liknande kostnader på innskot frå og gjeld til kundar	45 584	36 926
Renter og liknande kostnader på utstedte verdipapir	25 433	26 603
Renter og liknande kostnader på ansvarleg lånekapital	4 928	5 130
Andre rentekostnader og liknande kostnader	0	0
Sum rentekostnader og liknande kostnader	76 523	69 276
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	70 262	63 971

■ Note 15 Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	2012	2011
Garantiprovisjon	615	392
Andre gebyr- og provisjonsinntekter	4 166	4 983
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	4 781	5 375
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapir som er omløpsmidlar	2012	2011
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir	486	2 076
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjar og andre verdipapir med variabel avkastning	393	- 5 309
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta	344	597
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapir som er omløpsmidlar	1 223	- 2 636

■ Note 16 Løn og generelle administrasjonskostnader

	2012	2011
Løn	15 270	13 795
Pensjonar	1 383	1 185
Sosiale kostnader	3 619	3 481
Administrasjonskostnader	14 876	13 514
Sum løn og generelle administrasjonskostnader	35 148	31 975

	Banksjef	Styret	Repr. skap	Kontr.nemnd	Valnemnder
Løn og honorar	1 384	365	66	82	25
Anna godtgjersle	161	0	0	0	0

Vedtekne honorarsatsar pr. år for tillitsvalde i banken:

Styreformann	kr 80 000
Nestformann i styret	kr 60 000
Styremedlem	kr 50 000
Formann i representantskapet	kr 18 000
Medlem i representantskapet (pr. møte)	kr 1 250
Medlem i valnemnd (pr. møte)	kr 1 250
Formann i kontrollnemnda	kr 25 000
Medlem i kontrollnemnda	kr 20 000

Det er avtalt og rekneskapsført førtidspensjonsavtale til banksjef. Avtalen gjev banksjef rett til å gå av med pensjon lik 67% av lønn ved fylte 62 år. Ved starten av 2009 vart 2,3 mill. kr avsett som framtidig pensjonsplikt, i tillegg vil rekneskapen kvart år fram til pensjonsalderen vert oppnådd, verta belasta med kr 336.000.

Utanom dette er det ikkje avtalt noka anna form for særskild vederlag ved opphøyr eller endring av tilsetjingstilhøve til banksjef eller til formann i styret, og det er heller ikkje avtalt spesielle former for bonus, overskotsdeling, opsjonar eller liknande til fordel for desse.

Banken har ikkje inngått avtalar med tilsette eller tillitsvalde knytt til teikningsrettar, opsjonar eller tilsvarande rettar til kjøp eller sal av aksjar.

Antal årsverk i banken pr. 31.12	22,6
Kostnader til rentesubsidiering av lån til tilsette i rekneskapsåret	84

■ Note 17 Andre driftskostnader

	2012	2011
Driftskostnader faste eigedomar	1 133	1 239
Andre driftskostnader	3 848	4 937
Sum andre driftskostnader	4 981	6 176

Godtgjersle til ekstern revisor (inkl. meirverdiavgift)

Lovpålagd revisjon	378	314
Andre attestasjonstenester	62	40

Til venstre: "Lind Hardangervidda" av Knut Sæten, og til høgre "Kvann på Hardangervidda" av Inga Ydersbond.

■ Note 18 Skatt på ordinært resultat

UTREKNING AV BETALBAR INNTEKTSSKATT		2011	2010	
Resultat før skattekostnad		27 849	25 093	
Permanente skilnader		- 2 278	2 157	
Endring i mellombelse skilnader		1 946	- 2 351	
Sum skattegrunnlag		27 517	24 899	
Betalbar skatt		7 705	6 972	
Årets skattekostnad				
Betalbar inntektsskatt		7 705	6 972	
For lite avsett skatt forrige år		- 8	41	
Endring utsett skatt		- 705	648	
Sum årets skattekostnad		6 992	7 661	
Spesifikasjon av grunnlag for utsett skattefordel / utsett skatt	31.12.12	31.12.11		Endring
Skilnader som kan utliknast				
Obligasjonar	- 643	- 105		- 538
Obligasjonsfond	0	0		0
Verdiregulering aksjar	- 202	- 166		- 36
Anleggsmidlar	15 465	17 321		- 1 856
Ansvarleg lån og obligasjonsgjeld	- 213	347		- 560
Finansielle derivat	- 237	- 501		264
Sum skattereduserande skilnader	14 170	16 896		- 2 726
Utsett skattefordel, 28%	3 968	4 731		- 763
Skilnader som ikkje kan utliknast				
Pensjonsmidlar	- 6 310	- 6 517		207
Prinsippendring ny utlånsføresegn	0	0		0
	- 6 310	- 6 517		207
Utsett skatt, 28%	- 1 767	- 1 825		58
Netto utsett skatt	2 201	2 906		- 705

■ Note 19 Balanseført verdi av kategoriar som definert i IAS 39

2012	Finansielle instrument til verkeleg verdi over resultatet					Finansielle eiemelutar og gjeld vurdert til amortisert kost*	Totalt
	Trading	Bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi	Finansielle eiemelutar tilgjengeleg for sal	Finansielle investeringar som skal haldast til forfall	Finansielle eiemelutar		
Eigemelutar							
Kontantar og fordringar på sentralbankar	0	0	0	0	72 360	72 360	
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	0	0	0	0	118 981	118 981	
Utlån til og fordringar på kundar	0	0	0	0	2 804 073	2 804 073	
Sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning	0	0	253 668	0	0	253 668	
Aksjar, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning	21 868	0	38 281	0	0	60 149	
Utsett skattefordel	0	0	0	0	0	0	
Finansielle derivat / immaterielle eiemelutar	0	406	0	0	20 000	20 406	
Varige driftsmidlar	0	37 770	0	0	0	37 770	
Forskotsbetalte ikkje påløpne kostnader og ikkje mottekne inntekter	0	0	0	0	9 671	9 671	
Opptente ikkje mottekne inntekter	0	0	0	0	0	0	
Sum eiemelutar	21 868	38 176	291 949	0	3 025 085	3 377 078	
Gjeld og eigenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjonar	0	0	0	0	0	0	
Innskot frå og gjeld til kundar	0	0	0	0	2 232 207	2 232 207	
Gjeld ved utskriving av verdipapir	0	0	0	0	711 577	711 577	
Finansielle derivat	0	643	0	0	0	643	
Anna gjeld	0	0	0	0	20 016	20 016	
Påløpne kostnader og mottekne ikkje opptente inntekter	0	0	0	0	11 004	11 004	
Avsetjingar for påløpne kostnader og forpliktingar	0	0	0	0	8 581	8 581	
Ansvarleg lånekapital	0	35 000	0	0	50 000	85 000	
Sum gjeld	0	35 643	0	0	3 033 385	3 069 028	
Sum eigenkapital	0	0	0	0	308 050	308 050	
Sum gjeld og eigenkapital	0	35 643	0	0	3 341 435	3 377 078	

* Inkluderer sikra gjeld

”Brokatak”, laga av Sjur Mørkve.

Gåve frå Fokus Bank Voss, Voss Sparebank og Sparebanken Hardanger til banken sitt 90-års jubileum i 1989.

Symbolikken frå den gong er like aktuell i dag.

2011	Finansielle instrument til verkeleg verdi over resultatet					Totalt
	Trading	Bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi	Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal	Finansielle investeringar som skal haldast til forfall	Finansielle eignelutar og gjeld vurdert til amortisert kost *	
Eignelutar						
Kontantar og fordringar på sentralbankar	0	0	0	0	164 680	164 680
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	0	0	0	0	26 206	26 206
Utlån til og fordringar på kundar	0	0	0	0	2 609 003	2 609 003
Sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning	0	0	281 346	0	0	281 346
Aksjar, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning	20 393	0	29 817	0	0	50 210
Utsett skattefordel	0	0	0	0	0	0
Finansielle derivat	0	0	0	0	0	0
Varige driftsmidlar	0	37 705	0	0	0	37 705
Forskotsbetalte ikkje påløpne kostnader og ikkje mottekne inntekter	0	0	0	0	11 642	11 642
Sum eignelutar	20 393	37 705	311 163	0	2 811 531	3 180 792
Gjeld og egenkapital						
Innskot frå og gjeld til kundar	0	0	0	0	2 103 353	2 103 353
Gjeld ved utskriving av verdipapir	0	0	0	0	666 191	666 191
Finansielle derivat	0	501	0	0	0	501
Anna gjeld	0	0	0	0	14 906	14 906
Påløpne kostnader og mottekne ikkje opptente inntekter	0	0	0	0	8 930	8 930
Avsetjingar for påløpne kostnader og forpliktingar	0	0	0	0	9 424	9 424
Ansvarleg lånekapital	0	34 440	0	0	50 000	84 440
Sum gjeld	0	34 941	0	0	2 852 804	2 887 745
Sum egenkapital	0	0	0	0	293 047	293 047
Sum gjeld og egenkapital	0	34 941	0	0	3 145 851	3 180 792

* Inkluderer sikra gjeld

Måleri "Kyrkjeferd" av Nils Bergslien.

■ Note 20 Verkeleg verdi på finansielle instrument

Verkeleg verdi og bokført verdi av finansielle eignelutar og skyldnader

	31.12.12		31. 12.11	
	Bokført verdi	Verkeleg verdi	Bokført verdi	Verkeleg verdi
Eignelutar bokført til verkeleg verdi				
Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal				
aksjar	38 281	38 281	29 817	29 817
sertifikat og obligasjonar	253 668	253 668	281 346	281 346
Finansielle eignelutar som er øyremerka til verkeleg verdi over resultat				
utlån til verkeleg verdi	0	0	0	0
aksjar	0	0	0	0
sertifikat og obligasjonar	0	0	0	0
Finansielle eignelutar halde for omsetning				
derivat	0	0	0	0
aksjar	21 868	21 868	20 393	20 393
sertifikat og obligasjonar	0	0	0	0
Rentebytteavtalar som vert brukt som sikring	0	0	0	0
Valutaterminkontrakter som vert brukt som sikring	0	0	0	0
Eignelutar bokført til amortisert kost				
Kontantar og kontantekvivalentar	72 360	72 360	164 680	164 680
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	118 981	118 981	26 206	26 206
Utlån og fordringar	2 804 073	2 804 073	2 609 003	2 609 003
Forskotsbetalte og opptente inntekter og andre eignelutar	9 671	9 671	11 642	11 642
Skyldnader bokført til verkeleg verdi				
Rentebytteavtalar som vert brukt som sikring	643	643	501	501
Valutaterminkontrakter som vert brukt som sikring	0	0	0	0
Obligasjongjeld som er øyremerka til verkeleg verdi over resultatet	35 000	35 000	34 440	34 440
Gjeld, halden for omsetning	0	0	0	0
Skyldnader bokført til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjonar	0	0	0	0
Innskot	2 232 207	2 232 207	2 103 353	2 103 353
Verdipapirgjeld	711 577	711 577	666 191	666 191
Ansvarleg lånekapital	50 000	50 000	50 000	50 000

*"Da spelar so stilt borti Einstape-Eng".
Etter segn frå Hallingdal. Original farge-teikning av
Ivar Rognald Kvåle 1973. (Eit tidleg "Knipo-bilete")*

Tabellen nedanfor viser ein analyse av finansielle instrument bokført til verkeleg verdi etter verdsettingsmetode.

Dei ulike nivåa er definert som fylgjer:

- Nivå 1: Verkeleg verdi vert målt ved bruk av kvoterte prisar frå aktive marknader for identiske finansielle eignelutar
- Nivå 2: Verkeleg verdi vert målt ved bruk av anna observerbar informasjon enn den som er nytta på nivå 1
- Nivå 3: Verkeleg verdi vert målt ved bruk av informasjon som ikkje baserer seg på observerbare marknadsdata.

31.12.12	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal				
aksjar	0	0	38 281	38 281
sertifikat og obligasjonar	0	253 668	0	253 668
Finansielle eignelutar som er øyremerka til verkeleg verdi over resultat				
utlån til verkeleg verdi	0	0	0	0
aksjar	0	0	0	0
sertifikat og obligasjonar	0	0	0	0
Finansielle eignelutar halde for omsetning				
derivat	0	0	0	0
aksjar	21 868	0	0	21 868
sertifikat og obligasjonar	0	0	0	0
Derivative finansielle eignelutar	0	0	0	0
Finansielle skyldnader som er øyremerka til verkeleg verdi over resultat	0	0	406	406

31.12.11	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal				
aksjar	0	0	29 817	29 817
sertifikat og obligasjonar	0	281 346	0	281 346
Finansielle eignelutar som er øyremerka til verkeleg verdi over resultat				
utlån til verkeleg verdi	0	0	0	0
aksjar	0	0	0	0
sertifikat og obligasjonar	0	0	0	0
Finansielle eignelutar halde for omsetning				
derivat	0	0	0	0
aksjar	20 393	0	0	20 393
sertifikat og obligasjonar	0	0	0	0
Derivative finansielle eignelutar	0	0	0	0
Finansielle skyldnader som er øyremerka til verkeleg verdi over resultat	0	0	501	501

Nedanfor forklarar vi prinsippa som ligg til grunn for å fastsetja verkeleg verdi for finansielle instrument i kategori 2 og 3, dvs. der observerbare marknadsprisar ikkje er nytta.

Finansielle instrument klassifisert i nivå 2.

Sertifikat og obligasjonar

Sertifikat og obligasjonar er verdsett til marknadsverdi basert på innhenta informasjon frå meglarar av obligasjonar i marknaden. Verdsetting av obligasjonar og sertifikat blir rekna basert på meglaren sitt beste skjøen med omsyn til omsetningskurs på balansedagen.

Aksjar og aksjefond

Verkeleg verdi på investeringar i verdipapirfond er basert på observerbare verdiar på dei underliggjande plasseringane.

Finansielle derivat

Finansielle derivat er verdsett til marknadsverdi basert på innhenta informasjon frå selgjar av det finansielle derivatet.

Marknadsverdien blir rekna med grunnlag i den midtpris det einskilde meklarførretak fastset basert på aktuelle kursar i marknaden på rapporteringstidspunktet.

■ Note 21 Sertifikat, obligasjoner og andre renteberende verdipapir med fast avkastning

Handelsportefølje	Kost- pris	Verkeleg verdi	Bokført verdi	Gjennomsn. effektiv rente
Utstedt av andre	254 103	253 668	253 668	5,97 %
Sum handelsportefølje	254 103	253 668	253 668	5,97 %
Herav børsnoterte verdipapir	254 103	253 668	253 668	5,97 %

Banken har ikkje sertifikat og obligasjonar som er omløpsmidlar utanom handelsporteføljen. Banken sine obligasjonar er klassifisert som "tilgjengeleg for sal, med verdiendring over eigenkapitalen".

Obligasjonsporteføljen er verdsett til verkeleg verdi og løpande endring i verdiane vert bokført over eigenkapitalen og vist i "totalresultatet" som "endring på finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal". Realisert vinst/tap ved sal av obligasjonar vert resultatført.

Gjennomsnittleg effektiv rente er rekna ut frå innbetalte renter i løpet av året sett i høve til gjennomsnittleg bokført verdi av porteføljen.

*"Hårek frå Tjøtta" og "Tore Hund"
skorne av Magnus Dagestad i 1898.
Innkjøpt av banken i 1996.*

■ Note 22 Aksjar, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning

	2012
Aksjar, eigenkapitalbevis og fondsandelar som inngår i handelsporteføljen	21 868
Aksjar, eigenkapitalbevis og fondsandelar som er anleggsmidler	38 281
Sum aksjar, eigenkapitalbevis og fondsandelar	60 149

Aksjar, eigenkapitalbevis og fondsandelar	Tal aksjar	Eigarandel i prosent	Kost- pris	Verkeleg verdi	Bokført verdi
Aksjar - handelsportefølje					
Songa Offshore	400 000	0,3838	4 611	2 961	2 961
Høegh LNG Holding	20 000	0,0287	1 061	932	932
Discover Offshore	37 500	0,0288	438	488	488
Northland Resources SA	300 000	0,1324	1 950	1 800	1 800
Norway Royal Salmon	4 900	0,0132	103	75	75
DOF AS	30 000	0,0000	816	810	810
Dolphin Group ASA	81 500	0,0326	375	562	562
Norwegian Energy Company	600 500	0,2463	3 457	2 288	2 288
Algeta	5 500	0,0139	577	851	851
Reservoir Exploration Technology	301 520	0,0034	2 365	130	130
Norwegian Property	150 000	0,0331	1 912	1 275	1 275
Sevan Drilling	190 000	0,1979	914	745	745
Selvåg Bygg AS	25 000	0,0000	500	448	448
Oslo Børs Holding	22 740	0,4548	432	1 524	1 524
Sum børsnoterte aksjar			19 511	14 889	14 889
Eigenkapitalbevis - handelsportefølje					
Indre Sogn Sparebank	2 600	0,4111	402	125	125
Sparebanken Rogaland	9	0,0000	0	0	0
Sparebanken NordNorge	160	0,0003	5	5	5
Hol Sparebank	1 900	0,4750	200	129	129
Sparebanken Øst	20 000	0,0965	703	650	650
Sum eigenkapitalbevis			1 310	909	909
Sum aksjar og eigenkapitalbevis			20 821	15 798	15 798
Aksjefond - handelsportefølje					
Skagen Vekst	546	-	650	700	700
Skagen Global	996	-	714	831	831
Skagen KonTiki	1 504	-	725	783	783
First SMB	3 918	-	4 783	3 756	3 756
Sum aksjefond			6 872	6 070	6 070
Sum handelsportefølje aksjar og fond			27 693	21 868	21 868
Aksjar som er anleggsmidler					
Diverse aksjar			33 424	38 281	38 281
Sum aksjar som er anleggsmidler			33 424	38 281	38 281
Herav børsnoterte verdipapir			144	206	206
Sum aksjar, andelar og eigenkapitalbevis			61 117	60 149	60 149

BEHALDNINGSENDRINGAR AKSJAR OG ANDELAR SOM ER ANLEGGSMIDLAR

	2012
Inngående balanse pr. 01.01	29 818
Tilgang	10 315
Avgang	-
Reklassifisering	0
Verdiendring i år	- 1 846
Utgående balanse pr. 31.12	38 281

Handelsportefølje av aksjar, eigenkapitalbevis og aksjefond er klassifisert som "tradingportefølje" og bokført til verkeleg verdi. Verdiendringar vert resultatført.

Anleggsaksjar er klassifisert som "tilgjengeleg for sal, med verdiendring over eigenkapitalen".

Anleggsaksjane er verdsett til verkeleg verdi og løpande endring i verdiane vert bokført over eigenkapitalen og vist i "totalresultatet" som "endring på finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal".

Realisert vinst/tap ved sal av anleggsaksjar vert resultatført.

■ Note 23 Finansielle derivat

Banken har i kraft av vår eigarposisjon på 0,40% i Eksportfinans ASA vore med saman med alle dei andre eigarane om å garantera for Eksportfinans ASA sitt underskot på inntil 5 mrd. kr i deira likviditetsportefølje. Banken sin totale garanti overfor Eksportfinans ASA i denne samanheng er 2,2 mill. kr eller 0,045% av det totale garantikonsortiet.

Ved utgangen av 2012 er den negative verdien i den garanterte likviditetsporteføljen kome ned i 1,4 mrd. kr, der banken sin andel er rekna til 0,7 mill. kr. Sidan garantiavtalen vart inngått, har banken sin andel av den negative verdien i likviditetsporteføljen blitt redusert med 0,4 mill. kr, noko som er bokført som finansielt derivat under immaterielle eignelutar.

Ved opptak av evigvarande ansvarleg lånekapital i 2010 på 35 mill. kr til fast rente på 8,15% i 10 år, inngjekk banken ein renteswap avtale på 3 mnd NIBOR + 3,90% som rentesikring. Verdiendringa i år på renteswapen på 0,2 mill. kr, er resultatført og skuldnaden er bokført som finansielt derivat.

■ Note 24 Varige driftsmidlar

	Utstyr og transportm.	Fast eigedom	Immaterielle eignelutar	Sum
Kostpris pr. 01.01.11	11 782	31 699	0	43 481
Tilgang	473	8 682	0	9 155
Avgang til kostpris	- 2 073	0	0	-2 073
Kostpris pr. 31.12.11	10 182	40 381	0	50 563
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.11	6 732	6 126	0	12 858
Bokført verdi pr. 31.12.11	3 450	34 255	0	37 705
				0
Kostpris pr. 01.01.12	10 182	40 381	0	50 563
Tilgang	112	2 469	23 716	26 297
Avgang til kostpris	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.12	10 294	42 850	23 716	76 860
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.12	7 257	8 117	3 716	19 090
Bokført verdi pr. 31.12.12	3 037	34 733	20 000	57 770
Avskrivningar 2011	540	1 849	0	2 389
Avskrivningar 2012	525	1 991	3 716	6 232
Avskrivningsprosent	10% - 33%	5% - 10%	20 %	

I samband med overgang til IFRS er overgangsregel om bruk av marknadsverdi som ny kostpris på implementeringstidspunktet brukt for bygningen. Bygningen er verdsett til verkleg verdi i samband med ekstern takst pr. 01.01.10. Dette medførte ein auke på 19,8 mill. kr av banken sin eigenkapital. Utsett skatt er avsett med 28% av det oppregulerte beløpet.

■ **Note 25 Forskotsbetalte, ikkje påløpne kostnader og opptente, ikkje mottekne inntekter**

	2012	2011
Opptente, ikkje mottekne inntekter	7 652	9 522
Overfinansiering av pensjonsforplikting	0	0
Andre forskotsbetalte, ikkje påløpne kostnader	2 019	2 120
Sum forskotsbetalte, ikkje påløpne kostnader og opptente, ikkje mottekne inntekter	9 671	11 642

■ **Note 26 Innskot frå og gjeld til kundar og kredittinstitusjonar**

	2012	2011
Gjeld til kredittinstitusjonar med avtalt løpetid	0	0
Innskot frå og gjeld til kundar utan avtalt løpetid	2 161 087	835 947
Innskot frå og gjeld til kundar med avtalt løpetid	71 120	1 267 406
Sertifikatgjeld	67 000	75 000
Obligasjonsgjeld	644 577	591 191

Sertifikatgjelda forfell 08.03.13.

Av obligasjonsgjelda forfell 180 mill. kr den 30.09.13, 100 mill. kr den 21.05.14, 190 mill. kr den 19.03.15, 125 mill kr den 14.01.16 og 50 mill kr den 22.05.17.

Banken har ikkje innskot og gjeld til kundar i utanlandsk valuta.

*Gipsmodell "Ryttarstatue Carl Johan".
Originalutkast til statuen på Slottsplassen
i Oslo, av Brynjulv Bergslien.*

■ Note 27 Avsetjingar for påløpne kostnader og forpliktingar

	2012	2011
Pensjonsforplikting	6 311	6 518
Utsett skatt	2 270	2 906
Sum avsetjingar for påløpne kostnader og forpliktingar	8 581	9 424

Styret i banken vedtok hausten 2008 at alle tilsette i banken som pr. 01.01.09 var under 60 år skulle gå over frå ytingsbasert til innskotsbasert pensjon.

Ved utgangen av 2012 omfatta banken si kollektive ytingsbaserte pensjonsordning 7 tilsette. I tillegg har banken forpliktingar knytt til AFP-ordning for tilsette og førtidspensjonsavtale for banksjef, som det er gjort avsetjing for. Desse ordningane saman med den innskotsbaserte ordninga for alle som var under 60 år ved inngangen til 2009, stettar krava i lov om obligatorisk tenestepensjon. Estimerte verdiar som vert nytta ved måling av påløpne forpliktingar vert kvart år korrigererte i samsvar med oppgåve over pensjonsmidlane sin flytteverdi og aktuarberekning av storleiken på forpliktinga.

I samband med pensjonsreforma vart gamal AFP-ordning vedteke avvikla, og det var berre mogeleg å gå av etter gamal ordning fram til 31.12.10. Vinst ved avviklinga av ordninga, omlag 4 mill. kr, vart inntektsført i 2010, og vist i rekneskapen som ein reduksjon av personalkostnadane. Avsetjinga som står att, gjeld banken si framtidige pensjonsplikt for personar som er førtidspensjonert i gamal ordning.

I staden for den avvikla AFP-ordninga er det etablert ei ny AFP-ordning. Den nye ordninga er i motsetnad til gamal ordning ikkje ei førtidspensjonsordning, men ei ordning som gjev den tilsette eit livslangt tillegg til ordinær pensjon. Dei tilsette kan velja å ta ut den nye AFP-ordninga frå og med fylte 62 år, også ved sida av å stå i jobb, og den gjev ytterligere opptening ved arbeid fram til ein fyller 67 år. Den nye AFP-ordninga er ei ytingsbasert fleirføretaksordning, og vert finansiert ved årleg premie fastsett som ein prosent av løn. Førebels ligg det ikkje føre påliteleg måling og allokering av pensjonsplikt og midlar i ordninga. Rekneskapsmessig vert ordninga difor handsama som ei innskotsbasert pensjonsordning. Løpande premiebetalingar vert kostnadsført, og det vert ikkje føreteke noko avsetjingar i rekneskapen av framtidig pensjonsplikt. Ordninga inneheld ingen fondsoppbygging, og det vert difor rekna med at premienivået vil auka i åra som kjem.

Fylgjande faktorar er lagt til grunn for utrekning av forplikting knytt til ytingsbaserte pensjonar

	2012	2011
Diskonteringsrente	2,20 %	3,30 %
Årleg lønsvekst	3,25 %	4,00 %
Årleg auke i Folketrygda sitt grunnbeløp, G	3,00 %	3,75 %
Årleg regulering av pensjonar	1,75 %	2,00 %
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	2,20 %	4,80 %
Forventa uttak AFP frå fylte 62 år	0,00 %	0,00 %
Ingen nye tilsette kan ta AFP etter gamal ordning etter 31.12.10		

Pensjonskostnader i året	2012	2011
Noverdi av pensjonar opptent i perioden	1 160	1 129
Rentekostnader av påløpne forpliktingar	554	672
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	- 465	- 483
Netto pensjonskostnader i året	1 249	1 318
Løpande kostnader AFP	0	0
Avvikla gamal AFP-ordning	0	0
Resultatførte aktuarielle tap	134	- 133
Netto pensjonskostnader	1 383	1 185

Sikra og usikra pensjonsforplikting	Sikra	Usikra
Noverdi av opptente pensjonsytningar	- 13 146	- 4 156
Pensjonsmidlar (til marknadsverdi)	11 870	0
Netto pensjonsmidlar	- 1 276	- 4 156
Ikkje resultatførte estimatavvik	0	0
Arbeidsgjevaravgift	- 293	- 586
Balanseført pensjonsforplikting	- 1 569	- 4 742

*Torso i glas.
Kunstnar Gjertrud Karevoll.*

■ Note 28 Ansvarleg lånekapital

Forfall 12.05.20, NOK NIBOR + 2,55% justering kvartalsvis, Call 12.05.15
Evigvarande, NOK 8,15% fram til Call 12.05.20

2012	2011
50 000	50 000
35 000	35 000

Fastrenta på den evigvarande fondsobligasjonen er sikra med ein renteswap på 3 mnd NIBOR + 3,9%. Sjå note 23.
Fondsobligasjonen er bokført til verkeleg verdi på 34,4 mill. kr, og verdiendring for året er resultatført.

■ Note 29 Eigenkapital

Banken sin aksjekapital på NOK 9 500 000 består av 95 000 aksjar à kr 100,- pr. aksje.

Banken sine vedtekter § 2-2, 3 lekk har fylgjande reglar om maksimum eigarandel:

"Ingen kan eiga meir enn 10% av aksjekapitalen i banken"

I tillegg har banken sine vedtekter §8-6 fylgjande reglar om stemmerett:

"I generalforsamlinga kan ingen røysta for meir enn ein tidel av alle aksjar med røysterett eller gje fleire røyster enn ein femdel av dei røystene som er representerte på generalforsamlinga. Likt med aksjeeigarane sine egne aksjar skal ein rekna aksjar som er eigde av personar, selskap eller andre som står i eit slikt forhold til aksjeeigaren som nemnt i finansinstitusjonslova § 2-6.

I tillegg er røysteretten i generalforsamlinga avgrensa slik:

- 1 - 10 aksjar gjev 1 røyst
- 11 - 20 aksjar gjev 2 røyster
- 21 - 40 aksjar gjev 3 røyster
- 41 - 100 aksjar gjev 4 røyster

Fleire enn 100 aksjar gjev 5 røyster som er det høgste røystetal nokon kan ha".

AKSJONÆRAR SOM EIG MEIR ENN 1% AV AKSJANE I BANKEN

	Antal aksjar	Eigarandel
Sparebanken Vest	9 499	10,00 %
Voss Sparebank	9 499	10,00 %
Sparebanken Øst	7 751	8,16 %
MP Pensjon	4 080	4,29 %
August Ringvold Agenturer	1 854	1,95 %
Narheim Invest AS	1 346	1,42 %
Skogsborg AS	1 022	1,08 %
Joh. Rasmussen & Racine AS	1 000	1,05 %

AKSJAR EIGD AV TILLITSVALDE OG PERSONLEG NÆRSTÅANDE AV DESSE

Styremedlemer

Fretheim, Norvald	4
Gjøstein, Dagfinn K.	241
Lødemel, Jorunn	6
Røthe, Stig Gunnar	2
Tennebekk, Åse-Karin	54

Representantskapet og kontrollnemnda

Almenningen, Ole Erik	31	Lemme, Lars Even	273
Bjørke, Arnstein	909	Mokleiv, Eli	8
Bondevik, Kari Sætren	6	Mørkve, Egil	11
Baartvedt, Kjell Ove	18	Røynstrand, Magne	24
Eide, Aud	3	Skogseid, Ingjerd	133
Hefte, Maritha	14	Slettemark, Reidun	20
Kvarekvål, Stein	5	Røthe, Randi Kirsten Flatlandsmo	70
Kvarme, Irene	29	Tveit, Steinar	5
Lahlum, Kathrine Løno	4	Vikan, Grete Marie	25

ENDRING I EIGENKAPITALEN	Aksje- kapital	Annan eigenkapital	Sum eigenkapital
Eigenkapital pr. 01.01	9 485	283 562	293 047
Verdiendring eignelutar tilgjengeleg for sal	0	- 2 032	- 2 032
Resultat i året	0	20 857	20 857
Eigne aksjar	- 1	- 21	- 22
Utbytte for 2011 utbetalt i 2012	0	- 3 800	- 3 800
Eigenkapital pr. 31.12	9 484	298 566	308 050

KJØP / SAL AV EIGNE AKSJAR

Styret i banken fekk i generalforsamlinga 18.04.12 løyve til å handla egne aksjar inntil 950 som er 1% av aksjekapitalen. Fullmakta ga styret høve til å handla egne aksjar innanfor eit kursområde på mellom kr 2.000 og kr 3.500 pr. aksje. Bakgrunnen for styret sitt ynske er at dei ved ei slik fullmakt gjev administrasjonen høve til å kunna hjelpa kundar til å få omsett småpostar av aksjar. Ein ynskjer óg å stimulera tilsette til å kjøpa aksjar i banken. Fullmakta gjeld eitt år, fram til neste generalforsamling.

	Antal	Snittkurs	Verdi
Eigne aksjar pr. 01.01	148	2 432,43	360
Kjøpte aksjar i år	153	2 163,40	331
Selde aksjar i år	- 144	2 048,61	- 295
Eigne aksjar pr. 31.12	157	2 522,29	396

■ Note 30 Garantiar

	2012	2011
Betalingsgarantiar	18 782	18 507
Kontraktsgarantiar	27 118	10 155
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond	0	0
Andre garantiar	5 376	6 207
Sum garantiar	51 276	34 869

■ Note 31 Resultat og utbytte pr. aksje

Aksjeeigarane sin andel av resultatet er rekna som resultat etter skatt delt på gjennomsnittleg antall aksjar i rekneskapsåret. Det ligg ikkje føre opsjonsavtalar knytt til aksjane, slik at utvatna resultat er likt med resultat pr. aksje.

	2012	2011
Resultat pr. aksje	219,62	183,49

Føreslått utbytte vert ikkje ført ut av banken sin eigenkapital før formelt vedtak er fatta i generalforsamlinga. Føreslått utbytte utgjer kr 45,- pr. aksje.

	2012	2011
Føreslått utbytte	4 275	3 800

Litografi, "Avskjed etter selskap" frå om lag 1898 – 99 av Edvard Munch. Biletet saman med raderinga "Den døde moren og barnet" av Edvard Munch har vore i banken si eiga frå 1930-talet då dei vart innløynt som pant for eit "havarert" engasjement.

KONTANTSTRÅUMOPPSTILLING

Alle tal i NOK 1.000	2012	2011
Rente-, gebyr- og provisjonsinnbetalinger	157 681	143 318
Rente-, gebyr- og provisjonsutbetalinger	- 78 083	- 69 397
Andre innbetalinger	4 439	3 586
Driftsutbetalinger	- 43 581	- 40.848
Inngått på tidlegare avskrivne konstaterte tap	69	754
Utbetalt utbytte	- 3 800	- 4 940
Betalte skattar	- 6 964	- 5 491
Tilført frå verksemda	29 761	26 982
Auke (-) / reduksjon (+) i utlån frå kundar	- 198 252	- 245 550
Auke (+) / reduksjon (-) i innskot frå kundar	128 854	170 564
Auke (+) / reduksjon (-) i gjeld til kredittinstitusjonar	0	0
Auke (+) / reduksjon (-) i obligasjons- og sertifikatgjeld	45 386	69 191
Auke (-) / reduksjon (+) i andre fordringar	- 29	- 37
Auke (-) / reduksjon (+) i kortsiktige verdipapir	26 288	- 31 732
Auke (-) / reduksjon (+) i plasseringar i kredittinstitusjonar	0	0
Auke (+) / reduksjon (-) i anna gjeld	4 704	1 701
Auke (+) / reduksjon (-) i ansvarleg lånekapital	0	0
Auke (-) / reduksjon (+) i egne aksjar	0	- 217
Netto kontantstrøm frå dagleg finansiell verksemd	6 951	- 36 080
Investert i varige driftsmidlar	- 2 581	- 9 155
Investert i immatrielle eignelutar	- 23 715	0
Avgang varige driftsmidlar, til salssum	0	0
Auke (-) / reduksjon (+) i langsiktige plasseringar i verdipapir	- 9 961	117 442
Netto kontantstrøm frå investeringar	- 36 257	108 287
Netto endring likvidar	455	99 189
Likviditetsbeholdning ved inngangen til året	190 886	91 697
Likviditetsbeholdning ved periodeslutt	191 341	190 886
Likviditetsbeholdning ved periodeslutt består av:		
Kontantar og fordringar på sentralbankar	72 360	164 680
Investert i og fordringar på bankar utan avtalt løpetid	118 981	26 206
Sum likviditetsbeholdning ved periodeslutt	191 341	190 886

Måleri av 2 bunadskledde jenter og ein herre (bonde eller lord). Tittel ukjend. Kunstnar Nils Bergslien.

MELDINGAR

Til representantskapet og generalforsamlinga
VOSS VEKSEL- OG LANDMANDSBANK ASA

MELDING FRÅ REVISOR

Fråsegn om årsrekneskapen

Me har revidert årsrekneskapen for VOSS VEKSEL- OG LANDMANDSBANK ASA som viser eit totaloverskot på **kr 18 824 626**. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2012, oppstilling over totalresultatet, oppstilling over endringar i eigenkapital og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ei skildring av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre noteopplysningar.

Styret og banksjef sitt ansvar for årsrekneskapen
Styret og banksjef er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir eit rettvise bilete i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsett av EU, og for slik intern kontroll som styret og dagleg leiar finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av misleg framferd eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Oppgåva vår er, på grunnlag av revisjonen vår, å gje uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen. Me har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at me etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å få tilfredsstillande tryggleik for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon. Ein revisjon inneber utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for tala og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisors skjønn, mellom anna vurderinga av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tar revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapet si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir eit rettvise bilete. Føremålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidd av leiinga, er rimelege, samt ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Me meiner at innhenta revisjonsbevis er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Konklusjon

Me meiner at årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gjev eit rettvise bilete av den finansielle stillinga til VOSS VEKSEL- OG LANDMANDSBANK ASA per 31. desember 2012 og av resultatata og kontantstraumar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsette av EU.

Utsegn om andre tilhøve

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er skildra ovanfor, meiner me at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram, og framlegget om bruk av overskotet er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, og kontrollhandlingar me har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner me at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Voss, 12. februar 2013

Åse Steen-Olsen
Statsautorisert revisor

MELDING FRÅ KONTROLLNEMNDA

Kontrollnemnda har i 2012 føreteke dei kontrollane som nemnda er pålagde etter instruks og gjeldande lover.

Banken sine utlån og pengeplasseringar er kritisk vurdert.

Styreprotokollen, overtrekkslistene og listene over misleghaldne lån er gjennomgått.

Kontrollnemnda har gått gjennom årsmeldinga frå styret, årsrekneskapen og revisjonsmeldinga. Ein har ikkje noko å merka, og vil råda til at rekneskapen for 2012 vert godkjend slik den er oppsett av styret.

Voss, den 15. februar 2013

Kari Sætren Bondevik
Formann

Kjell Ove Baartvedt

Steinar Tveit

MELDING FRÅ REPRESENTANTSKAPET

Rekneskapen for 2012 har vore handsama i representantskapsmøte den 27. februar 2013 saman med årsmelding frå styret, revisjonsmelding og melding frå kontrollnemnda.

Representantskapet rår til overfor årsmøtet at:

- rekneskapen for 2012 vert godkjent og overskotet nytta slik som styret gjer framlegg om
- 45 kr pr. aksje i utbytte vert å betala ut til dei som står registrert som aksjeeigarar i banken pr. 24. april 2013.

Voss, 27. februar 2013
Lars Even Lemme
formann

2 akvarellar av bankbygninga, laga av Åsne Slåttemid i 1995. Bileta vart laga medan ho sat vakt ved ei kunstutstilling for Voss Kunstlag i det bygget som no er i banken si eiga, "Banksmidja".

REPRESENTANTSKAPET

REPRESENTANTAR FOR AKSJONÆRANE:

Medlemer:

- Ingeniør Ole Erik Almenningen, Voss
Økonom Kathrine Løno Lahlum, Voss
* Forleggar Arnstein Bjørke, Bergen
Butikksjef Aud Eide, Voss
* Gardbrukar Lars Even Lemme, Voss
* Bioingeniør Randi Kirsten Flatlandsmo Røthe, Voss
Lærer Magne Røystrand, Granvin
* Dr. scient. Ingrid Skogseid, Voss
* Dagleg leiar Grete Marie Vikan, Voss
Adm. dir. Egil Mørkve, Voss
Dagleg leiar Stein Kvarekvål, Skulestadmo

Varamedlemer i prioritert rekkefylgje:

- Marknadskonsulent Aud Almenningen, Modalen
Salskar Frode Horvik, Voss
Autorisert rekneskapsfører Bjarne Fosse, Voss
Siviløkonom Solveig Stråtveit Gravning, Ulvik
Apotekar Eli Bjørke Hellerslien, Voss
Rådgjevar Kjell Arne Lid, Voss

REPRESENTANTAR FOR DEI TILSETTE:

Medlemer:

- Kunderådgjevar Irene Kvarme, Vossestrand
Senior bedriftsrådgjevar Eli Mogleiv, Voss
Kunderådgjevar Reidun Slettemark, Voss
Kunderådgjevar Maritha Hefte, Voss

Varamedlemer i prioritert rekkefylgje:

- Avdelingsleiar Øystein Bauge, Voss
Kunderådgjevar Olborg Brekke, Voss
Kundehandsamar Jon Sindre Rødland, Voss
(Kunderådgjevar Solfrid Dagestad, Voss,
innvald som vara for dei tilsette i styret)

FORMANN I REPRESENTANTSKAPET:

- * Gardbrukar Lars Even Lemme, Voss

VARAFORMANN I REPRESENTANTSKAPET:

- * Dr.scient. Ingrid Skogseid, Voss

STYRET

Medlemer:

- Adjunkt Jorunn Lødemel, Voss, formann
* Adm. sjef Stig Gunnar Røthe, Voss, nestformann
* Gardbrukar Dagfinn K. Gjøstein, Skulestadmo
Næringsdrivande Åse-Karin Tennebekk, Voss
Senior kunderådgjevar Norvald Fretheim, Skulestadmo
(representant for dei tilsette)

Varamedlemer i prioritert rekkefylgje:

- Næringsdrivande Bjørg Knapstad, Voss
Dagleg leiar Nils T. Ringheim, Voss
Kunderådgjevar Solfrid Dagestad, Voss
(vararepresentant for dei tilsette)

KONTROLLNEMNDA

Medlemer:

- Jurist Kari Sætren Bondevik, Voss, formann
Lensmann Kjell Ove Baartvedt, Voss
Autorisert rekneskapsfører Steinar Tveit, Voss

Varamedlemer i prioritert rekkefylgje:

- Autorisert rekneskapsfører Bjarne Fosse, Voss
Siviløkonom Solveig Stråtveit Gravning, Ulvik

Tillitsvalde som er merkte med * står på val i 2013

Valnemnd Generalforsamling: Astrid Kløve-Graue (formann), Anders Ullestad, Olav Loven

Original tusjteikning av "Dagens Knipo" i Hordaland våren 1986. Knipo hadde sin eigen "snert", og kunne kunsten å ta dagsaktuelle hendingar på kornet. Banken har sikra seg originalane til dei hendingar der me har vore fokusert.

“Timaglaset må i alle fall stå loddrett...”

“Timaglaset”, etsing av Sveinung Iversen frå 1983, ei gåve frå dei tilsette til banken sitt 90-årsjubileum. Til høgre: “Kjølig morgen”. I. Rosseland 1978.

TILSETTE I VEKSELBANKEN

Foto denne sida: Fotograf Senderud

1 Banksjef Jan Arveschoug	14 Avdelingsleiar Marknad/Personal Oddny Hylland
2 Kundehandsamar Britt A. Øverland	15 Hovudkasserar Nils-Bjarne Gregersen
3 Senior kunderådgjevar Johanna R. Sølvsberg	16 Kunderådgjevar Irene Kvarme
4 Ass. banksjef Einar Larsen	17 Kundehandsamar Liv Sekse
5 Kundehandsamar Jon Sindre Rødland	18 Kundehandsamar Damir Kovac
6 Kundehandsamar Berit Rongve Græe	19 Kunderådgjevar Solfrid Dagestad
7 Avdelingsleiar Kunde Øystein Bauge	20 Kundehandsamar Margun Jørgensen
8 Kunderådgjevar Elin Bryn	21 Kundehandsamar (vikar) Guro Stavenes
9 Senior bedriftsrådgjevar Eli Mokleiv	22 Kunderådgjevar Reidun Slettemark
10 Kundehandsamar Aud Helland	23 Kunderådgjevar Maritha Hefte
11 Kundehandsamar Gudny Haugo	24 Senior kunderådgjevar Norvald Fretheim
12 Avdelingsleiar Intern Drift Arild Stalheim	25 Kundehandsamar Ingrid Tøn Myklebust
13 Kunderådgjevar Olborg Brekke	

Postboks 10, 5701 Voss
Telefon: 56 52 35 00
Telefax: 56 51 27 47
E-post: post@vekselbanken.no
Internett: www.vekselbanken.no